

קובץ
עיינות
ורעהזרות

יוצאים בבקעה ובהר

מאמרים ביאורים
ועיונים בלקו"ע תורה נ"ז

קובץ ב' חלק א

קובץ
עיינות
ורעהומות

יוצאים בבקעה ובהר

מאמרים ביאורים
ועיונים בלקו"ע תורה נ"ז

קובץ ב' חלק א

ערב ימי הפורים תשפ"ד

הודפס והופץ בסיוע הארגון החשוב
תמימי דרך

©

כל הזכויות שמורות

להערות והארות ניתן
לפנות לאימיל
oir19448@gmail.com

עימוד: צהר
+972-2-628-6660

תוכן הענינים

א. הקדמה

הרה"ח ר' משה קרמר שליט"א

ג. בהירות ביסודות מאמר 'זביום הביכורים'

הרה"ח ר' אברהם יצחק הלוי כרמל ז"ל

ו. חידושים וביאורים על תורה נ"ו

יד. בנין התורה

הרה"ח ר' אברהם יצחק הלוי כרמל ז"ל

כ. משנכנס אדר מרבין בשמחה

הרה"ח ר' אברהם יעקב הערשקאוויטש שליט"א

כד. פתרי המגילה הקדושה

הרה"ח ר' שלום מייקוף שליט"א

כט. ניסי המגילה באספקלריא של התורה

מ. שבילי שושן

ללכת ולחיות את ימי הפורים הקדושים הבעל"ט עפ"י תורה נ"ו

מה. כי התורה היא בחינת מה

שאלות לעובדא ולמעשה בתורה נ"ו

הקדמה

בס"ד

שמחים אנו להגיש לפני הציבור החשוב חלק ראשון של קובץ עיינות ותהומות על תורה נ"ו בו נקבצו חידושים וביאורים על תורה זו אשר אנשי שלומינו הולכים בה בתקופה זו, לאחר שזכינו להוציא לאור קובץ נכבד בימי ראש השנה הקדושים על מאמר אזמרה, כאשר ב"ה נתקבלו הדברים בעין יפה אצל שוחרי תורה והוגיה.

אף שבכל תורה ותורה שגילה רבינו ז"ל נכללו בו כל הזמנים וכל המקומות כולם, אבל באיתגליא מדבר בה מאלו המועדים הבעל"ט פורים פסח שבועות, אשר באותם עתים ילכו עם התורה וממילא חשבנו לחלק הקובץ הנפלא לשלשה חלקים כאשר האחד יוצא לאור עתה ובעז"ה אנו מקווים להוציא לאור חלק שני בפסח וחלק שלישי בשבועות.

כבר הרחבנו בהקובץ הראשון מטרתו של קובץ זה אשר כלולים בו, מסילות ודרכים להבנת התורה, מאמרים מחשובי אנ"ש על כמה וכמה נקודות מהתורה, בירורים ושו"ת ופרישת השמלה הגדולה לפרטי פרטים, יחודיותו של קובץ זה אשר טרם נראה כמוהו, הוא כי עד היום היה קובצים מאוגדים חידושים של לומדים שהגו בהתורה וכתבו מה שעלו במצודתם כל אחד לפי שורש נשמתו, אבל כאן שמנו דגוש שכל מאמר יהיה על ענין אחר שיהיה מאמרים מריבוי גוונין על ריבוי של נושאים בכל מיני אופנים שכל אחד ימצא את מקומו גם הפשטן וגם המעיין וגם מי שנשמתו זקוקה למאמרים קלילים המשיבים את הנפש.

נשמות ישראל נידחים בכנפות הארץ כאשר סגר עליהם המדבר, מוסתרים המה בנקיקי הסלעים באין רואים אור יום ומוצא למכאוביהם, אך ישנו צדיק שהוא מולך על כל הדור, מפני שזכה להשלים את הנפש רוח נשמה חיה יחידה, שהוא למעלה מ"שרי אלפים" [כמבואר כ"ז בתיקו"ז קכא: וכ"מ] וכשהוא עוסק בעסק התורה ממשיך הארה וחיות לאותיות התורה ומצרף אותם מחדש, ואותם נשמות שהם תחתיו מקבלים הארה וחיות אלוקות ע"י נשמתו המאירה בהם, ואזי גם אלו הנתונים בעומק החטא, בהסתרה שבתוך הסתרה שומעין במקומן את קול קריאת התורה "עד מתי פתיים תאהבו פתי", ושבים בכל לבם אל ה'.

וכהיום הזה השאיר לנו רביה"ק את צירופי האותיות שהמשיך בספרו הקדוש, אשר העוסק בו באמת ובתמים יזכה להארה מעין זה, ויצטרפו בו אותיות התורה מחדש.

על כן שמחים אנו להגיש לציבור אנשי שלומינו קובץ זה אשר בשם 'עיינות ותהומות' מכונה, על שם המעיינות היוצאים בבקעה ובהר כאשר תהום אל תהום קורא לקול מים רבים המפכים בנחל הקדוש המטהר מכל הכתמים, לקראת ימי ההתגלות בהם יוצא המלך בבושי זהב תכלת וחור להוציאנו מרפש וטיט,

בקובץ זה תמצאו רעיונות מופלאים, מאמרים מעוררים, שאלות לעובדא ולמעשה וכיו"ב, כמו כן צירפנו את סדר בנין התורה על סדר פשוט להבין קוטב הדברים וסדר גילויים, ובס"ד בקובצים הבאים נעמיק בנבכי המאמר הקדוש.

תודתינו נתונה לכל הרבנים המשתתפים בקובץ זה אשר הקדישו מזמנם היקר כל כך למען טובת הכלל ועמלו ויגעו להוציא סולת נקיה לגלות הסגולה לעם סגולה, תהי משכורתם שלימה מן השמים.

תקותינו שהקובץ ימלא את מבוקשו, ויתגדל שמו הגדול בעולם, ויתפרסם שמו של מדרכי הצדיק אשר עומד בעוז להכניע את מלכות הרשעה, ולגלות כל ההסתרות כולם, להוציא לאור צפונות סתרי התורה הצפונים בליבו של כל אחד ואחד.

ערב פורים תשפ"ד

המוציאים לאור

בהירות ביסודות מאמר 'זביום הביכורים' חלק ראשון

ונראה דביאורו של רבינו הוא ענין דק מאוד התלוי בסוד הידיעה והבחירה שאי אפשר לעמוד עליו, כי אף שבפועל עובדים עבודה זרה מכל מקום בהעלם גדול ובפנימיות דפנימיות עובדים את השי"ת בלי שיודעים כלל. כי השי"ת גדול מאד ושום דבר אינו יוצא חוץ לרצונו ח"ו כמלא נימא, כענין השיחה שהיה לרבינו עם מוהרנ"ת בדרך מברסלב לאומן על גדול ההעלמה שיש בעולם וענה מוהרנ"ת ואמר שבוודאי סוף כל סוף יגמור השי"ת כרצונו [גאט וועט אוודע אויספירסן]. וגער בו רבינו ואמר לו "וואס זאגסטו, גאט פירט תמיד אויס" [השי"ת גומר רצונו תמיד]. וכמשל הזוהר (במדבר קיט:) על זנב הנחש. ואומר רבינו דסוד זה רמוז בפסוק 'בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי' דאף שהם עובדים אלילים מכל מקום בהעלם גדול ובאיתכסיא כולם עובדים אותו ית'. וכן הוא לענין הצדיק המושל על כל הדור שכולם כנועים תחתיו אף שבאיתגליא נראה שאין לו שום ממשלה.

ואולי ניתן לחלק ולומר שהגמ' עוסקת במה שבאיתגליא ודברי הגמ' דקרו ליה אלהא דאלהיא' סובב על תחילת הפסוק 'ממזרח שמש עד מבואו גדול שמי בגוים' שמכאן הייתה קושינתו של רב שימי על דברי רב יהודה ש'מצור כלפי מערב ומקרטיגני כלפי מזרח אין מכירין את

איך יתכן כי עובדי עבודה זרה הם בבחינת בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי?

אלו דברי רבינו ז"ל בתחילת המאמר: המלכות שהיא באיתכסיא היא בבחינת בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי שאף שהם עובדים עבודת אלילים עם כל זה בהעלם גדול הם עובדים אותו ית' רק שהוא בהעלם גדול,

לכאורה נראה דביאורו של רבינו בפסוק אינו כביאור הגמ' (מנחות קי.) "דקרו ליה אלהא דאלהיא". וכלשון המהרש"א "שהוא אלהי האלהים ולאותן אלוהות שתחתיו נתן כח וממשלה למטה ואין הוא משגיח בעולם התחתון". [וכן מאריך בזה בדרשות הר"ן (דרוש ט)]. היינו שמכירים ויודעים את הבורא, וכלשון תחילת פסוק זה המובא שם בגמ' "ממזרח שמש ממזרח שמש ועד מבואו גדול שמי בגוים" אלא שאומרים שמסר את הנהגת העולם לכוכבים ומזלות לכן צריך לעבוד אותם. כי לשון רבינו ש'בהעלם גדול הם כולם נכנעים אליו ית' ועובדים אותו' משמעותו שהם עצמם גם אינם יודעים זאת. ותדע שכן הוא כוונת רבינו כי הוא משווה זאת לצדיק האמת יחיד הדור שמושל על כל הדור ובאיתגליא אין לו שום ממשלה וכאן אי אפשר לומר שיודעים ומכירים אלא שטועים בדרך העבודה.

שמו, כי כשקוראין לאדם בשמו הקריאה גורמת לו שמזמין עצמו מיד, כי נפש האדם וחיותו כלול בשמו, כמבואר במאמר. והיינו טעמא גם שצריך לקרות בפה דייקא, כי הדיבור עושה רושם. ועיין מאמר 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים' (לקו"מ סי' לד) שצריך להתפלל בפה דייקא אף שהשי"ת יודע מחשבות כי הדיבור הוא כלי השפע. ונראה דכן הוא נמי בענינינו, כי גם מה שהתורה שמותיו של השי"ת הוא שהשם הוא כלי וצמצום ששם נגבל ומתצמצם החיות, לכן שפיר צריך להוציא דיבורי התורה בפה דייקא כי אז נעשה הכלי. והוא הדין בקריאת השם של האדם, לעורר את נפשו שנגבל בשם, כי הפה עושה כלי ומעורר ומושך את הנפש אליו.

היכן משתנים צירופי התורה?

רבינו ז"ל כותב כך: שעל ידי העברות הוא מהפך דברי אלקים חיים ועושה צרופים אחרים בתורה עד שנעשה מאסור היתר. והנה בוודאי דבר ברור הוא שאין הצירוף הרע נעשה בשרשי התורה למעלה. ובמאמר 'אנכי ה' אלקיך' (לקו"מ סי' ד) מביא רבינו לענין זה את הפסוק 'ותהי עוונותם [חקוקה] על עצמותם'. ועיין ספר 'מעבר יבוק' שגם הוא מביא פסוק זה על התהפכות הצירופים. ומבאר שם דנשמת האיש הישראלי מורכבת מכל אותיות התורה ואם אדם חוטא ח"ו מתהפכים צירופי האותיות שבנשמתו של המצוה שעבר עליה.

והנה בהמשך המאמר מבאר רבינו שעל ידי עסק התורה של הצדיק נמשך דעת ויודעים שהשי"ת נמצא גם בתוך ההסתרה

ישראל ולא את אביהן שבשמים'. וקצת ראה לדבר כי תיכף אחר זה שואלת הגמ' "בכל מקום מוקטר מוגש לשמי, בכל מקום סלקא דעתך" הרי יש שמקטירים ומגשים לאלילים. ומשיב על זה רבי שמואל בר נחמני שכוונת הפסוק הוא על "תלמידי חכמים העוסקים בתורה בכל מקום" ש"מעלה אני עליהן כאילו מקטירין ומגישין לשמי". הרי שהגמ' עוסקת במה שבאיתגליא וסוף סוף אלו שעובדים עבודה זרה אין זה לשמו ית'.

מדוע צריך לקרות את הקב"ה בפה, הרי הוא יודע מחשבות?

אלו הם דברי רבינו ז"ל: וכמו כשצריכין לקרות את אחד קורין אותו בשמו כן כשצריכין לקרות את חי החיים. וכן להלן 'ועל כן צריך לעסוק בתורה בפה דייקא כי כשצריכין לקרות את אחד בשמו צריך לקרותו בפה דייקא ואי אפשר לקרותו בשמו במחשבה בעלמא'. לכאורה איכא למפרך דשאני אדם שאם לא יקרא אותו בשמו איך יידע חברו שקורא אותו, מה שאין כן השי"ת שהוא חי החיים והכל גלוי וידוע לפניו ויודע מחשבות בני אדם ומדוע צריך לקרותו ובפה דייקא. ואין הכי נמי שרבינו מבאר ונותן טעם הגון על זה כדי לצמצם שפע החיים. אולם הדמיון לקריאת אדם את חברו אינו מובן לכאורה, בפרט מה שמדמה לקריאת החבר בפה דווקא. הלא הקב"ה יודע מחשבות ומדוע צריך לקרותו בפה דייקא.

אמנם כשנתבונן נראה שקריאת אדם בשמו עושה אצלו פעולה בנפש יותר מאילו קוראים אותו באופן אחר בלי הזכרת

התגברות היצר להחטיא את האדם [עיין מאמר 'אחוי לך מנא' (לקו"מ סי כה)]. ונראה שהתהפכות הצירופים הוא רק בכח המדמה אבל בפנימיות השכל הצירופים מסודרים כנכון ואינם משתנים [והוא על דרך דברי ה'אור החיים' הק' בפסוק (במדבר) "לא הביט אוון ביעקב" ד"הגם שיטעו מדרך השכל אינו נקבע בנפשם האוון שהוא חלק הרע, על דרך אומרו 'כולך יפה רעיתי ומום אין בך', שאין החטא עושה בו מום קבוע אלא לכלוך העובר על ידי רחיצה והדחה"]. וכשהדעת שהוא לעומת המדמה מאיר בתוך כח המדמה ומהפכו לקדושה, בחינת בירור המדמה, אזי בטל השקר של המדמה ומתגלים האותיות בצירוף הנכון.

ומתהפך ההסתרה לדעת ואז נשמע לאדם התוכחה של התורה שמכרזת ומוכיחה 'עד מתי פתאים תאהבון פתי' והוא חוזר בתשובה. אמנם רבינו אינו מתייחס לענין צירופי האותיות שנהפכו מאיסור להיתר אם הם חוזרים לצירוף הטוב.

ואפשר לבאר דהצירוף הרע שנעשה בנשמתו של האדם, הכוונה בשכל של האדם כמו שכתוב 'ונשמת שדי תבינם' [עיין מאמר 'אשרי העם-זרקא' (לקו"מ סי לה)]. ולעומת השכל יש כח המדמה המסבב את השכל ומחשיך אורו וכל המלחמה הרוחנית הוא עקב המדמה שהוא מעורב טוב ורע והוא נוטה אל חומריות ושם

חידושים וביאורים על תורה נ"ו

[לע"ע הדפסנו חלק מחידושי הנפלאים]

בתשובה ויקבלו עול מלכותו וכל אחד כפי מה שמושרשת נשמתו בספירת המלכות וכפי חלקי נפש רוח נשמה שמושרשים ומאירים בו כן הוא כח מלכותו, ועי' בביאורים מש"כ בזה.

זוה פי' שיש בכ"א מישראל בחי' מלכות כו', ולפי בחינתו היינו כנ"ל שכפי מה שמושרשת נשמתו בספירת המלכות וחלקי נפש רוח נשמה שבו כן זוכה למלכות באתגליא או באתכסיא על נשמות ישראל.

ענין התוכחה וג' הסתרות

(ב) האיך נעשה ענין התוכחה. כי גם אלו שמולך עליהם בפועל ויכול להוכיחם צריך לדעת על מה להוכיחם ואיך להוכיחם. וגם יש שמולך עליהם באתכסיא מפני שנשמחם תחתיו והיינו שנשמתו הוא שורש ונשמתם הם הענפים הנמשכים מן השורש [עי' תורה ל"ד ב'] והם בעצמם אינם יודעים כלל ואין הם אצלו ואיך אפשר לו להוכיחם. וכדי להבין זאת מבאר ענין החטא שנעשה ע"י הסתרת פני ה' בכמה דרגות ומבאר מהו ההסתרה והאיך מגלין אותה שעל ידי זה ישוב אל ה'.

בביאורינו אלה נכתבו הרבה ע"פ דברי וביאורי מוהרנ"ת בליקו"ה על תורה זו. [בעיקר מהל' ר"ח ופורים]. וביאורי ראבר"נ בביאור הליקוטים, ולא צויין בכל פעם מקומם כי רבים הם:

א. סעיף א' כי יש בכל אחד מישראל בחי' מלכות וכו'

מאיפוא הוא כח המלכות ופירוש כל אחד לפי בחינתו

(א) עי' בתורה ע"ח שמבואר שם שתחילת הבריאה היתה כדי לגלות מלכותו, ולזה נצרך לצמצם אורו בתוך עולמות, כי בלא זה אין כלים לקבל אורו.

והברואים המקבלים עול מלכותו עליהם הם מגלים זאת המלכות והם נשמות ישראל שהם נמשכים מן המלכות-השכינה שעל שם זה נקראת אם-כל-חי (עיי"ש).

והכח לגלות המלכות הוא שניתן בכאו"א מישראל כח מלכות שבכוחו יוכל למלוך על יצרו, וגם ניתן לכ"א מישראל כח מלכות שימלוך על נשמות ישראל ולקרב ולהוכיח אותם שעל ידי זה ישובו

**ההסתרה בעצמה מקבלת גם היא
חיותה מאת השי"ת אלא שאין בה
הגבלה וכלי.**

(ד) והנה האמת היא שבלעדי השי"ת אין חיות וקיום לשום דבר או פעולה בעולם וכמ"ש ואתה מחיה את כולם. וכדי להמשיך ממנו חיות והארה שעי"ז תאיר הארץ מכבודו צריך כלים וצמצומים. כי בלא זה נמשכת החיות לסט"א שעיקר אחיזחם הוא מיניקתם מהקדושה [כי בלא זה הרי אין קיום לשום דבר]. ואיך אפשר להם לינק ממוקום שזר לא יקרב אליהם, אלא ע"י שנשפע שפע וחיות בלא כלים, והחיצונים שאינם יכולים לינק מתוך הכלים רק מהחיצוניות אזי הם יונקים ומקבלים חיות משם וזהו כל כוחם. ולכן היצה"ר נברא מן שבירת כלים (עי' תורה ל"ד ס"ז וליקו"ה פורים א'). ואם ממשיך בלא כלי וצמצום אזי ריבוי השמן - שמן משחת קודש - חכמה כנודע שהיא החכמה תחי' הנ"ל גורם כיבוי הנר - נר ה' נשמת אדם - והכלי והצמצום נעשה ע"י עסק התורה שעל ידה ממשיכין חיות במדה וצמצום.

**על ידי עסק התורה ממשיכין האורות
לתוך הכלים**

(ה) והנה התורה היא הכלי שעל ידו נמשכת החיות, ונמשך במדה וצמצום, כי המשכת החיות ע"י התורה היא כמו כשרוצין לקרוא לאדם קורין לו בשמו ועי"ז הוא בא. כי בשמו נגבל הנפש והחיות שלו כמ"ש נפש חיה הוא שמו כן כשרוצים לקרוא ולהמשיך חיות מהשי"ת שהוא חי החיים צריך לקרות לו בשמו. והתורה הוא שמו כי אורייתא שמא דקוב"ה [תיקונים

**החטא הוא הסתרה ואי הרגשת הלב
בכאב החטא
ויש ג' דרגות בזה**

(ג) והנה כל ענין החטא והעלמת מלכות ה' ע"י שממליך ע"ע את מלכות דסט"א בעוונותיו הוא בכמה בחינות. כי יש אחד שחוטא מחמת שנשטה גבורתו ואין לאל ידו להתגבר על יצרו וזהו ענין הסתרת פני ה' שאם ה' היה גלוי לפניו והיה מאמין שהשי"ת נמצא ורואה ויודע כל מחשבה דיבור ומעשה. היה כח בידו להתגבר וכמאמר ריב"ז לתלמידיו יהי רצון שתהא מורא שמים כו' אמר להם ולואי, תדעו כשאדם עובר עבירה אומר שלא יראני אדם [ברכות כ"ח] ובודאי אם היה מאמין ונגלה לו שהשי"ת עומד ורואהו לא היה חוטא, רק שנסתר זאת ממנו ואז עיקר ההסתרה ממנו בעצמו.

ויש אחר שחטא ושנה בחטא עד שנעשה לו כהיתר והוא זה שנשכח ממנו השי"ת [בענין זה] כמ"ש כי נשני אלקים ששכח מהשי"ת ער שדומה לו כמישור, וב' הבחינות האלו הם בחי' הסתרת והעלמת פני ה'.

ויש שנפל כ"כ עד שאינו יודע ומרגיש שום צד איסור וגרעון בחטאו. זה שחטא ושנה בחטא מ"מ כשיתן אל לבו ירגיש שנפל לבחי' נעשה לו כהיתר ויוכל לצאת מזה. אבל זה שנפל ונתרחק לגמרי והניח מקומו לגמרי בבחי' שנשו וקפצו ממקומו של עולם, אין לו שום ידיעה שרחוק מהשי"ת כ"כ וקשה מאוד שישוב להשי"ת כי נסתר ממנו בהסתרה שבתוך הסתרה דהיינו שההסתרה בעצמה נעלמת ממנו כי לא יודע שנסתר ממנו השי"ת.

שבהם נכתבו תרי"ג מצוותיו הן הן המחייין את תרי"ג חלקי האדם ונמצא שחיות כל אבר הוא מהאותיות השייכים לזה האבר שהם הרשומים בזה האבר להחיותו. וכשמקיים מצוה אזי מאירין האותיות וממשיך חיות על ידם וכשפוגם ח"ו אזי נתחשכו ונחקקו ונצטרפו לרעה ח"ו.

הצירופים הם חיות ה' המשפיעה על האברים

ז) וכשבא נסיון לאדם ומשיאו יצרו לחטוא אזי אותיות התורה המחייין את האבר שבו הנסיון מוכיחין אותו ומאירין לו בצירופיהן שלא יחטא, וזהו שמרגיש בלבו שהלב הוא מלך האברים - מלכות דקדושה שאינו רוצה לחטוא, אבל יש מחמת שפגם בדקות או במחשבה או בדיבור קל או שטבעו מגושם מאוד וכיוצ"ב, נסתר ממנו אור השי"ת המונח באלו האותיות הנ"ל [ועיקר ההסתרה היא מצידו לא מהשי"ת] ואינו שומע תוכחת התורה ואינו עומד בכוחו ותש כוחו ונכשל. אבל אח"כ שב ומתנחם כי עדיין נשארו אותיות התורה שמוכיחין ומאירין לו לבל ישוב לכסלה עוד. אלא שבעוונו הסתיר וצמצם אורם.

אבל אם חזר וחטא והרגיל עצמו בחטא, ע"ז ארז"ל (ימא פ"ו:) שנעשה לו כהיתר, והיינו שנתעלמו ונסתרו צירופי אותיות התורה ונצטרפו בצירופים אחרים ואזי אינו שומע כלל תוכחת התורה לכן מרגיש כהיתר, אבל מ"מ אם ייגע ויחזור וישיב אל לבו את זה בעצמו שנפל לבחי' נעשה לו כהיתר עי"ז יוכל לצאת מזה.

כ"ו] וכל התורה כולה שמותיו של הקב"ה [לק"א תו' א' ומקורו בזה"ק בכו"כ מקומות] וזשרז"ל אנכ"י א'נא נ'פשי כתבית י'הבית כי בה נתן השי"ת עצמותו ונפשו וזהו אנא "נפשי" כתבית יהבית [והשם הוא הנפש כנודע] וזהו כשעוסק בתורה בפיו דייקא, וכמו כשרוצה לקרוא לאחר צריך לקרותו בפה דייקא כי במחשבה א"א להמשיכו כן הוא כשקורא להשי"ת אם קוראו במחשבה אזי אינו ממשיך חיות בפועל ממנו כיון שנשארו בעולם המחשבה. אבל כשמוציא בפיו אזי ממשיכו בפועל בעולם המעשה ולכן ע"י עסק התורה בפה ממשיך חיות מהשי"ת.

וזאת החיות נמשכת במדה ובצמצום כי התורה יש אותיות ותיבות ופסוקים ופרשיות וסדרים שהן הן מידות ושיעורים להמשכת אורו במדה וצמצום, ולכן צריך שיעסוק בפיו כי במחשבה ממשיך בלא צמצום ורק בדיבור שניכר התיבות וכו' אזי ממשיך האור במדה וצמצום (פל"ח).

החיות יורדת לתוך רמ"ח האברים ושס"ה הגידין

ז) והחיות שממשיך ע"י עסק התורה נמשכת לכל הבריאה ולאדם העוסק בה שנברא בצלם אלקים שהן התרי"ג אורות שנאצלו ממנו ית' שעל זה נאמר נעשה אדם. ובהשתלשלות אחר השתלשלות מעולם לעולם נתלבשו בתרי"ג מצוות התורה המחייין את תרי"ג חלקי האדם בזה העולם ולכן נברא ברמ"ח אברים כנגד רמ"ח מצוות עשה. ושס"ה גידין כנגד שס"ה ל"ת והיינו שאותיות ותיבות ופסוקי וכו' התורה

כי עוסק בתורה הקדושה שע"ז ממשיך ומצרף צירופין קדושים מאותיות התורה שהם המשכת חיות ממנו ית' שהחיות היא דעת דקדושה וחכמה, כי החכמה תחי' בעליה, ולכן כשנמשך חיות היינו שנמשך חכמה ודעת [שעיקרה היא וידעת את ה'] שהתגלות זה הדעת זהו בחי' הגילוי שיודע שנפל להסתרה שבתוך הסתרה, השי"ת נמצא ומחי' אותו אלא שנסתר ממנו ולא שמחי' אותו ע"י לבושין רק אור השי"ת בעצמו מחי' אותו וזה נמשך ע"י הצדיק שהנשמות שהם ענפים ממנו מקבלים זאת החיות והארה ממנו ונמשך להם ע"י עסקו בתורה. דייקא (עי' ליקו"ה הל' ר"ח הל' נ') שבה מגלה וממשיך חיות מאור השי"ת אזי נצטרפין הצירופין הנ"ל ומאירין ושומע תוכחת התורה הנעלמת ואזי שב בתשובה ומקבלין עול מלכותו ית'. [וזהו מדוייק מלשונו כ"פ שכ' וז"ל "שנהפך חכמת התורה לפתיות" וכן מש"כ "ונעשה ממנה התורה" כמ"פ, ואם היה אותיות התורה הסדרן רק כשנעלמו ונסתרו ממנו האיק אפשר לומר שנהפך לפתיות. וכן זש"כ "ונעשה ממנה התורה" והרי היתה שם אלא שנעלמה. והיה צריך לומר שנתגלה התורה ולא ש"נעשה", וגם לשונו "שכחוזר ומהפכה לדעת". משמע כדברינו שנתהפכו הצירופין לטובה. וזהו גם לשונו "שמהפך דא"ח ע"י העבירות ועושה צירופים אחרים עד שנעשה מאיסור היתר" ודו"ק].

וע"כ אחרי שכ' ואנכי אסתר אסתיר פני כ' ועתה כתבו לכם את השירה הזאת כי התורה היא המוציאה מהסתרה והסתרה שבתוך הסתרה ולכן המלך מצווה על עסק התורה ביותר כי הוא מלך ישראל ואם לא

והנה בב' אנשים הנ"ל נמשכת חיותם גם בעת חטאם ממש מהכח האלקי המחיה את כולם המלוּבש באותיות התורה ששייכים לזה האבר כנ"ל, אלא שבעבירה מצרפין צירופין לרעה ונתעלם אור התורה והמצוה מהאותיות ונמשך חיות על ידם בצירופים רעים. [כמו שכשמהפך בעוונותיו מע'נ'ג' ל'נ'ג'ע' נתהווה בבשרו ממש נגע צרעת שחיותו מאותיות נ'ג'ע']. אבל יש כאלו שנפלו ושקעו בחטא כ"כ עד שאינם יודעים כלל שנסתר מהם השי"ת וזה נקרא הסתרה שבתוך הסתרה דהיינו שההסתרה עצמה נסתרת מהם ואזי ג"כ צריך השי"ת להמשיך שם חיות כי בלעדי חיותו א"א לעשות מעשה החטא, ואז החיות הנמשכת לו מהשי"ת מלוּבשת בסתרי תורה הנסתרים ונעלמים באותיות התורה כדי שלא יוכלו הקליפות לינק משם הרבה. זאת התורה המחיה אותם בעת חטאם היא תורה גבוהה ועליונה מאד, תורת ה' ממש, שבתורה כזאת מאיר אור השי"ת בלא לבושים, אבל מחמת עכירת מעשיו אינו רואה ואינו שומע קול תוכחת התורה העליונה הזו ונשאר שקוע בחטא ואינו יודע כלל שהשי"ת נמצא ונסתר שם ממש כי השי"ת בעצמו מסתתר בתורה הנעלמת.

הצדיק משפיע על כל המקורבים אליו על ידי תורתו הקדושה

ח והנה זה הצדיק שזכה למלכות דקדושה בבחי' שרי עשרות, מאות, אלפים או שמושל על כל הדור באתגליא, ובאתכסיא, כשהוא עוסק בעסק התורה. אזי ממשיך באלו האותיות חיות מהשי"ת.

בעצמו מוכיח אותם ואינו נענש בעוונם. ונמשך חיות למלכותו וזשנ"א וקרא בו כל ימי חייו למען יאריך ימים על ממלכתו.

ונתבאר בזה הקשר והחיבור בסעיפים א'ה'.

יוכיחם אזי הרבנות [שהיא המלכות ע"י פסחים פ"ו] מקברת את בעליה כי כשלא מוכיח אזי נענש בעוונם, ולמה לא מוכיחם מפני שאינו עוסק בתורה ואינו ממשיך חיות במלכות כי חיות נמשך ע"י עסק התורה וע"י שממשיך למלכותו חיות ע"יז

עניני פורים

חלקי הקדושה ומאחר שאין חיות מבלעדיו ית'. שחיות זו מלובשת בניצוצי הקדושה לכן תאב לאוספם אצלו ולכן לוקח הממון שנמשך ממקום גבוה, ממקום שהנפש [שהוא מן המלכות כנודע] נמשכת ממנו [כמבואר בתורה ס"ח] והוא גוונין עילאין - חלקי הקדושה. ורוצה למלוך על נשמות ישראל ע"יז וזהו מה שרצה המון להמליך מלכות הרשעה על מלכות דקדושה ולהעלים ולהסתיר בהסתרה שבתוך הסתרה מלכות דקדושה שלא יזכר שם ישראל עוד. ואסף ממון הרבה שהם עשרת אלפים ככר כסף וחכה לחודש שמת בו משה שהוא הכח המגלה מלכות דקדושה מההסתרה כי הוא המגלה עסק התורה ולכן בחדש שמת בו משה רצה להתגבר ולקח הממון ונתן לאחשורוש כדי לאבד מלכות דקדושה.

א) ועיקר נפילתם היתה ע"י שנהנו מסעודתו של אחשורוש כי המזון שהוא החיות והוא בעצמו הפרנסה [המבואר בס"ו גבי המן] נמשכת חיותו מחי החיים ותכליתו שע"י ובכוחו יעסקו בתורה להמשיך חיות דקדושה, אבל בסעודתו של אחשורוש שהיתה ממלכות דסט"א לא נמשכה חיותם מסטרא דקדושה, ולכן אכלו בכלי ביהמ"ק לרמז שנשבה אצלם מלכות דקדושה ואז

ענין מלכות דקדושה המבואר בסעיף ה' וענין הפרנסה והכנעת המון עמלק ע"י מרדכי המתהלך בחצר בית הנשים בג' בחינותיהם המבואר בס"ג.

א) כי עיקר מלכות דקדושה שהוא מדה אחרונה מ' הספירות והיא המאסף לכל המחנות דלית לה מגרמה כלום רק שמאספת לכולם, גם היא העומדת בקצה גבול הקדושה ושם נתאחזין החיצונים כמ"ש 'רגליה יורדות מוות' כי היא הקדושה הנעלמת בזה העולם כי עיקר ההתגלות הוא ע"י נשמות ישראל הנמצאות בזה העולם - לשון העלם [כשרז"ל עה"פ גם את העלם נתן בלבם] שהוא ההסתרה כי רק כשמגלה מתוך ההסתרה ועובד את ה' אזי ממליך אותו כי אם לא יסתר ממנו אינו ממליך אותו כי הוא מוכרח ואינו בעל בחירה. ובעיקר גילוי כבודו ומלכותו מהרחוקים שהם בקצה גבול הקדושה כמ"ש בזוה"ק כד אתי יתרו כו' כדין אתייקר כו' שמא עילאה שהוא גילוי כבוד מלכותו - שמא עילאה [שם הוא המלכות ע"י תורה ד' ועי' תורה י' בענין הנ"ל] ולכן המחנה שהיה מאסף לכל המחנות הוא מחנה דן לשון דינא דמלכותא.

ב) וזה לעומת זה עשה אלקים שהמן עמלק הוא מלכות הרשעה שהוא גם מאסף

הנעלמת בהסתרה שבתוך הסתרה ועושה ממנה דעת שהיא שלום שתלוי בהגדלת הדעת והיא התורה הנעלמת שעליה נאמ' ואת והב בסופה. וזהו לדעת את שלום אסתר. וע"י זה הגילוי נתהפכו הצירופים לטובה ונתגלה מלכות דקדושה ונפל מלכות המן עמלק, שהוא מלכות דסט"א וזשנ"א ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים שע"י שנתהפכו הצירופים לטובה נתגלה מלכות דקדושה אשר ישלטו היהודים.

ה) וכיון שהכניע מלכות דסט"א הוציא הממון מהם ובזה תיקן פגם שפגם שאול שהשאיר את אגג מלך עמלק וחמל בזה על זרע עמלק שהיא זה לעומת זה כי עיקר גילוי מלכות דקדושה הוא ע"י נשמות זרע ישראל, וגילוי מלכות דסט"א בזרע עמלק וכיון שחמל עליהם נטרד ממלכותו ומרדכי שהיה מזרעו תיקן זאת ואז הכניע את המן והוציא שטר שהוא עבדו ונכנע תחתיו ושימש את מרדכי עד ששמה אסתר את מרדכי על בית המן שהוציא ממנו הממון דקדושה שנפל אליו. כי לפי כמה שמגלה הדעת כן מוציא ומגלה ניצוצי הקדושה השייך לו שהוא עצמו זה מה שמוציא ממנו הממון. ולכן הפרנסה שהיא הממון תלוי בזה הדעת, וע"י שגילה זאת ההסתרה שבתוך הסתרה המשיך תורה גבוהה שזהו מגילת אסתר - לשון גילוי ההסתרה [כמ"ש בפע"ח] שצריך לכותבה כתורה עצמה כי היא המרמזת לתורה הנסתרת שע"כ אין בה שום שם אזכרה וכינוי כי נעלמת היא ונמשכת ממקום עליון שבנגלה אין נראה שם עניני תורה בגילוי, וע"כ ימי הפורים לא בטלים גם לעתיד [כמובא בשו"ח ט משלי ט'] כי הארתם נמשכת מאור

נפלו ממדריגתם להסתרה שבתוך ההסתרה שמזה נסתובב הריגת ושתי שאע"פ שהיתה מרשעת היתה הריגתה מצד הסט"א בכדי לקחת את אסתר שהוא מלכות דקדושה שע"כ רמזו (חולין קל"ט): אסתר מן התורה מנין שנא' ואנכי הסתר אסתיר וכו' שמרמז לזה.

ד) ואזי נתגבר מרדכי שהיה צדיק הדור ונשמותם היו תחתיו ולא נשתמש בכח מלכותו להנאתו ולצורכו כי אם להשי"ת ולכן נרמז בשמו חירות המלכות המובא בס"ב שהוא לשון מר [מרות], מלכות דרור לשון חרות (כמבואר חולין קל"ט) וע"י עסק התורה שלו בעומר שעורים המרמז לתורה במדה וספירה וצמצום הכניע להמן וגלה מלכות דקדושה, והוציאה מן ההסתרה והפך הצירופים לטובה והמשיך את הארת פורים שגם בזה נרמז תורת ה' הנעלמת הנ"ל בביאורנו כי בפורים נרמז שהמתיק הדינים בשורשם בבינה וזהו שפורים אותיות פור מי [כמבואר בכוונת פורים עיי"ש] והאיך נעשה זה, ע"י שהוא התהלך בכל יום ויום לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה. שביאורו כמ"ש בסס"ג שעסק בתורה וגילה את ההסתרה של אלו שנסתר מהם השי"ת שנקראים נשים [כי אשה מרמזת למלכות כנודע] הכולל ג' פירושים: א. שנשתה גבורתם וזהו תחילת ההסתרה. ב. שנשו ושכחו מהשי"ת וזהו הסתרה שנעשה לו כהיתר ושכח שזה אסור. ג. שנשו וקפצו ממקומם היינו שנתרחקו לגמרי ועזבו מקומם כי נפלו להסתרה שבחוץ הסתרה.

וע"י עסק מרדכי בתורה שהיא במדות וימים בכל יום ויום עי"ז מגלה התורה

כי כמו שמורה תנועת הדפק על חולאי הגוף כך יורה על חולאי הנשמה ולכן כפי תנועות הנקודות שיתנועע אז הדפק כך בחי' התשובה צריך האדם לשוב ולהתרפא מחולי הנפש. (כמ"ש כ"ז האר"י הק' בשער מאמרי רשב"י ב').

זע"ע במש"כ האר"י הק' (שער רוח"ק דף ג') דברים נפלאים וז"ל הדופק עצמו שהוא הווריד הוא אבא [חכמה] והחיות שבתוכו הוא אור וחיות של הא"ס המחיה האדם. וכ' שם עוד, זהו הטעם שכל חיות האדם תלוי בדפק וכל תחלואיו ניכרים בו כי כפי העבירה והחטא שעושה האדם כן יחסר בחי' האור והחיות ההוא שבחוך הדפק עיי"ש.

ב והנה בתורה ח' מבואר שע"י שמתאנח ממשיך רוח חיים הנמשכת מהצדיק הדבוק בתורה ששם הרוח חיים כמ"ש ורוח אלקים מרחפת על פני המים [ואין מים אלא תורה] ובזה משלים החסרון שהוא בלב ואז נמשך רוח מן הלב ושב הדופק לילך כסדרו עיי"ש בתורה ח' סעיף ב', וסעיף ט'. ממש ענין זה דחסרון וענין הדופק. והאנחה המשלמת החסרון מתקנת ענין העון שגרם לזה החסרון כמבואר שם בס"ג ד'. עיי"ש היטב. וזהו המבואר בדין שעיי"ז האנחה נמשך חיות מהשי"ת ואזי הדופק בחי' קול דודי דופק שנוקש ומעורר את האדם לעבודת השי"ת [עי' תורה ק"ס מענין זה ממש] שזהו בעצמו קול הקריאה של התורה שהיא בעצמה תוכחת השי"ת שנתגלית ע"י שנמשך חיות מהשי"ת שהוא הדעת [כי החכמה תחי'] שהם בעצמם הדיבורים שנשפעים מן השמים ע"י שנתגלה ההסתרה ונעשה מהם תורה.

שיתגלה לעתיד תורת ה' ממש שאז יתקיים כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים אמון.

ונתבאר בזה ענין מלכות דקדושה וסעיפים ה' ו' וסס"ג.

סעיף ט'

ענין רוח הדופק שנוכר בזאת התורה ומה שצריכין לזכרו ע"י אנחה.

א כי החיות ששם השי"ת באדם הוא בלב שבו הרוח חיים שהוא מלך האברים וממנו נמשך החיות ותהלוכות הדמים לכל חלקי האדם וזהו רוח הדופק שהוא חיות האדם ועיקרה נמשך לידיים שהם ה' חסדים וה' גבורות בחי' שמים - אש - ה' גבורות ומים - ה' חסדים שאלו הה' חסדים וה' גבורות הם הדעת שכלול מגבורות וחסדים כנודע שנתגלה מן השמים דיבורים שהדיבור כלול מאש ומים כנודע וגם כשנשפע חיות נפתח הדיבור כמ"ש לעיל גבי מאמר פחוח [גם החיות הוא הדיבור כמ"ש לנפש חי' - ותרגום אונקלוס לרוח ממללא].

והנה כשהולך הדופק שהוא ע"י הרוח חיים, כסדרו. הוא בגלל שנמשך בו חיות השי"ת בשלימות וכשנשפע מהנחש ענין עצבון הרוח. כי על ידו ומסירתה הוא גזרת בעצבון תאכלנה, וכמ"ש ונחש עפר לחמו יסוד העפר הוא עצבות ועצלות (כמובא בתורה קפ"ט) הוא מחמת שנחסר חיות מהשי"ת עד שעיי"ז נופל לערש דוי [שהוא ענין הדופק בשורשו שהוא באחורים ע'ר' ש' הויות שבהיפוך אתון הוא ע'ר'ש', וי'וד מיני דפיקין בהיפוך אתון הם ד'ו'י' שזהו סוד ע'ר'ש' ד'ו'י' וזה תלוי בחולאי הנשמה

הדור באתכסיא שע"י נמשכת החיות ונתגלין ההסתרות עד שמתבטלין כל המלאכות כי נמשך חיות ופרנסה מן השמים ועליו נא' זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו שמרמז להנ"ל. ויה"ר שנזכה שתתגלה מלכות שמים עלינו בגילוי מתוך ההסתרה שבתוך הסתרה בכלל ובפרט, עד שיקוים ומלאה הארץ [מלכות] דעה את ה' כמים לים מכסים אמון.

ולכן במלחמת עמלק שהוא מלכות דסט"א המכסה ומעלים זאת החיות כנ"ל (באות ג' ס"ב) נאמר וידי משה כבדים כי זוהי מלחמתו להעלים חיות השי"ת הנמשכת בידיים והכנעתו היתה ע"י ויהי ידיו אמונה פריסן בצלו - תפלה [שהיא כענין האנחה עי' בה"ל אות מ"ט והבן. גם] כי תפילה היא גילוי מלכות דקדושה שהיא הכנעת עמלק ועיקר אלו התיקונים נעשים ע"י זה שנשמתו מושלת על כל

בנין התורה א

תחילה יבאר ענין כח המלכות:

ג. יש נשמה גבוהה - נשמת הצדיק - אשר היא מולכת ושולטת על הנשמות המסתעפים ממנה, ובאיתכסיה היא מולכת על כל נשמות ישראל, כי היא ראש לכל הנשמות כולם והם נמצאים תחת מלכותה.

ד. הכח הזה אשר ניתן להאדם אינו כדי שישתמש בו להנאתו ולצרכו חס ושלוש ואם יעשה כן אזי ח"ו הרבנות מקברת את בעליה.

ה. כח זה ניתן להאדם רק כדי להזהיר ולהוכיח אותם הנשמות אשר הוא מולך עליהם ולהחזירם אל השם יתברך.

א. כל אחד מישראל יש בו כח מלכות לפי שורש מקום נשמתו כי יש נשמות היוצאים משרשו הנמצאים תחת מלכותו, וכל אחד מולך על אלו שהם תחתיו לפי בחינתו ושרשו.

ב. מלכות זו היא בשתי פנים: 'באיתגליא' - באופן גלוי - המלכות שיש לאדם על בני ביתו וסביבתו, 'באיתכסיה' - באופן נעלם ומכוסה - כי אלו הנשמות אשר מסתעפים משרשו הם תחת מלכותו גם כאשר אינם יודעים זה מזה.

א. שלבי הבנין באו כדי להקל על הלומד למצוא פינה ומסילה במאמר ארוך זה, להבין קוטב הענינים על מה נסובו דבריו הקדושים ולראות איך כל המאמר כולו הוא כמקשה אחת אשר הולך וסובב וחוזר אל אותו ענין מראשו לסופו ומסופו לראשו.

השלבים בנויים לפי 'סדר' בנין התורה למעט במקום אחד או שנים אשר שינינו סדר הביאור במאמרי חז"ל וכיו"ב לתועלת הבנת הבנין, כאשר הקושיא באה לפני הביאור או ההשגה לפני ההקדמה וכיו"ב כאשר תחזינה עיני הקורא, כמו"כ שילבנו [בסוגריים מרובעות וכיו"ב מילים ספורות בכמה מקומות] להבין מעט יותר קשרי הבנין.

למותר לציין כי אין כאן חס ושלוש קביעת מסמרות לקבוע את חלוקת השלבים, כי דבריו הם כפטיש יפוצץ סלע אשר אבני הבנין מתחלקים לאבני חן קטנות ואבנים קטנות אלו מתחלקים אף הם יותר ויותר לנדבכים ופתחים בבנינו הנפלאים, ומה גם כי אין אחד שיוכל לקבוע כלל ברור מהו 'שלב' בשלבי הבנין ומה הם מספר השלבים בכל מאמר ומאמר, לכן לא באנו אלא לפרוס השמלה בפני הלומד למען ירוץ ויתענג בו ויראה עולמו בחייו.

אך ע"י יגיעה וחתירה יכולים למצוא אותו יתברך ולשוב אליו.

יג. אך יש המונחים בהסתרה שבתוך הסתרה שנסתר מהם זו ההסתרה, כי אין יודעים כלל שהקב"ה נסתר מהם.

יד. בכל הסתרה שהיא ואפילו בההסתרה שתוך ההסתרה גם שם מלובש השם יתברך על ידי התלבשות התורה המלובש שם בהעלם ובצמצום גדול.

יז. אלא, לאחר שהחוטא עבר ושנה הפך הצירופים עד שנעשה לו כהיתר ולכן נסתר ממנו הקב"ה כי אינו מרגיש בחומר העוון, אך עדיין הוא יודע מריחוקו, ולכן אם יתייגע ויחתור ימצא את השם יתברך.

יז. אבל מי שנפל בהסתרה שבתוך ההסתרה חטא כל כך [עד ששקע בעבירה והתייאש מתשובתו] והכל נדמה לו להיתר ומישור גמור.

יז. כיון שגם בהסתרה שבתוך ההסתרה יש התלבשות התורה, לכן על ידי שבעל המלכות עוסק בעסק התורה, הוא ממשיך ידיעה כזו לדעת שגם בתוך אלו ההתסרות יש התלבשות התורה.

יח. כיון שהוא יודע זו הידיעה, על ידי זה בעצמו נחזרים הצירופים שנהפכו ונעשה מהם תורה שם במקום ההסתרה.

יט. כאשר נעשה שם תורה, התורה בעצמה מכרזת לפני החוטא ומוכיחה אותו שישוב בתשובה.

כ. זהו ביאור הפסוק 'ובכל יום ויום מדרכי מתהלך' - שהצדיק שהוא בעל המלכות מתהלך על ידי מידות התורה

ז. כדי לקיים את כח מלכותו צריך בכל עת להזהיר ולהוכיח את אלו הנשמות אשר עליהם הוא מולך ובכך תהיה לו 'אריכות ימים' ותקיים מלכותו.

ז. כדי שידע את מי להוכיח צריך להמשיך אליו כח ה'דעת' אשר על ידי הדעת יוכל לידע את מי להוכיח ואיך להחזירם אל הקדושה.

ח. דעת זו מקבלים על ידי 'אריכות ימים' - 'חיים', כי עיקר הידיעה הוא מחיים [וזה שאומרים העולם 'שאינו יודע מחיו']

ט. להמשיך 'חיים' - 'אריכות ימים' הוא על ידי עסק [- לימוד] התורה בפה, כי על ידה קורים את חי החיים בשמו כי התורה היא שמותיו של הקב"ה וכשקורין צריך לקרותו בפה.

י. כל אחד לפי כח מלכותו צריך לעסוק ביותר בעסק התורה כדי שיקבל יותר חיים - אריכות ימים כדי שיהיה לו הדעת איך להוכיחם, ולכן המלך מוזהר ביותר על עסק התורה.

יא. רק על ידי עסק התורה ניתן לקבל חיים מחי החיים, כי התורה היא בחינת מידות וימים אשר הם כלים להגביל בהם החיות כדי שיוכלו לקבל החיות ולהמשיך אריכות ימים לתוך המלכות.

כעת יבאר מי הם הנשמות אשר צריכים לגלות להם את מלכותו יתברך, ואיך ניתן להחזירם אל הקב"ה על ידי כח המלכות:

יב. יש המונחים בעבירות וקשה לו למצוא את השם יתברך כי הוא נסתר מהם,

שהוא בחינת 'מאסף ממון' - תאות עשירות
- 'ניקת הניצוצות דקדושה - גוונין עילאין
שיש בממון.

כז. עמלק רודף את מחנה דן - נשמות
ישראל בעת שאין להם כח מלכות דקדושה
להגביר עליהם תאות ממון כדי להסתירם
בתוך ההסתרות.

כח. אף על פי כן יש כח במלכות
דקדושה אשר זה שיש לו שלימות הדעת
- מלכות להוציא ממנו כל 'ניקתו אשר
בלע ולגלות כל ההסתרות כולם.

כט. זה היה כוחו של מרדכי אשר כל
מה שצבר המן וכל רכושו אשר אסף, נטל
ממנו מרדכי הצדיק שהיתה דעתו שלימה
ומלכותו על נשמות ישראל, בסוד חיל
בלע ויקיאנו.

כעת יבאר מעלת 'שלימות' כח ה'מלכות - דעת' ובחינותיה:

ל. כאשר הדעת מתגדלת ונשלמת על
ידי עסק התורה של בעל המלכות,
מתפרנסים בניקל, כי לפי הגדלת הדעת
כך אין צריך כ"כ לטרוח ולהתייגע בפרנסה.

לא. לפי הגדלת הדעת נתרבה השלום
בעולם כי שלום תלוי בדעת, לכן לעתיד
כאשר תמלא הארץ דיעה, יוכלו לגור זאב
עם כבש כי יהיה שלום בין שני הפכים.

לב. כי כאשר יש שלום מתבטל הכעס
והאכזריות ולכן גם מי שטבעו אכזרי יוכל
לגור עם הפכו ויהיה שלום ביניהם.

לג. לכן גם הפרנסה בניקל כי כאשר
יש שלום הפרנסה בניקל, השם גבולך
שלום חלב חיטים ישיבעך.

שהם בחינת יום וים ומגלה ההסתרות לכל
אחד ואחד.

כא. זה הצדיק מגלה כל ההסתרות
כולם לכל בחינות הריחוק המרומזים
ב'חצר בית הנשים' והם: המחשבות
והדיבורים של העבירות של אלו שהם:
א. בהסתרה שבתוך ההסתרה, **ב.**
בהסתרה. **ג.** אין להם כח להתגבר על
יצרם, **לדעת את שלום התסתרם ולעשות**
מהם תורה שהיא בחינת מה.

כב. כיון שמקום ההסתרה שבתוך
ההסתרה הוא מקום הקליפות לכן הליביש
שם השם יתברך תורה גבוהה מאוד - סתרי
תורה, כמו שהיה במצרים שכיון שהוא
מקום הטומאה היה הקב"ה בעצמו צריך
להתגלות שם.

כג. לאחר שנחזרים הציורפים ונעשה
שם תורה מתגלה שם תורה גבוהה - תורת
ד' - סתרי תורה.

כעת יבאר כי נגד 'מלכות - דעת' דקדושה אשר היא מגלה כל ההסתרות עומדת מלכות הרשעה אשר נלחמת במלכות זו:

כד. כנגד כח 'המלכות' דקדושה אשר
על ידה מחזירים למוטב את כל הנחלשים
ומרוחקים יש כח מלכות הרשעה.

כה. מלכות הרשעה היא מלכות 'המן
עמלק' כי הוא זה לעומת זה ראשית גוים
ושורש הקליפות כנגד שורש מלכות ד'.

כו. מלכות דקדושה - דן - דינא
דמלכותא, הוא בחינת 'מאסף לכל המחנות'
נגד מלכות דסטרא אחרא, המן עמלק,

שנה דייקא כי המן הוא סוד הדעת כנ"ל, וכן 'ארבעים' לבינה.

מב. מקדים להביא מאמר חז"ל שהקשו כי חסר ל' יום מאלו הארבעים שנה, כי המן החל לרדת רק בט"ו אייר, ואם כן היה חסר מבחינת 'ארבעים' לבינה, ותירצו כי המצה שהוציאו ממצרים טעמו בה טעם מן, ומצה זו אכלו באותן ל' יום

מג. הדעת - מלכות שדיברנו בה עד עתה היא דעת של שלום-רחמים וכו', אבל יש בחינה גבוהה ממנה והיא: 'מחלוקת לשם שמים' אשר היא דעת גבוהה מאוד, שאף שנחלקים בהלכה מ"מ את והב ב'סופה' ונעשה מזה האהבה ודעת אשר 'סופה' להתקיים.

מד. משה - נשמת הצדיק, הוא בחינת מחלוקת זו כי יש לו דעת גבוה כזו, לכן משה הוא ר"ת מ'חלוקת ש'מאי ה'לל.

מה. המצה היא בחינת מחלוקת - אנשי מצותך, וכיון שהיו צריכים להשיג דעת זו, לכן אכילת המן היתה בבחינת ארבעים שנה דוקא על ידי מצה זו כי בחינת מחלוקת לשם שמים היא דעת גבוהה ועליונה ביותר.

מו. לכן אמרו חז"ל כי המצה היא עוגה 'שהוציאו' ממצרים, כי זוהי תכלית שלימות הדעת אשר לאחר שיצאה ממצרים נתגלה שלימותה.

מז. כיון שזוהי שלימות הדעת של ה'מן', לכן נקרא ה'מן' לחם מן השמים לשון מלחמה, מחלוקת, מחלוקת לש"ש.

מח. כיון שהמצה היא שלימות הדעת לכן היא מאכל של רפואה, כי על ידי הדעת

לד. שלימות זו של ה'דעת' היא בחינת שבועות, כי במתן תורה נתגלה דעת גבוה ורחמים גבוהים אשר אז נראים אז כזקן מלא רחמים.

לה. בעת המקוה של שבועות מאיר ביותר אור הדעת - נון שערי בינה - שכל עליון ורחמים גדולים

לו. כיון ששורש כח כל טבילת מקוה היא בסוד מקוה של שבועות, לכן על ידי טבילת מקוה נושעים מכל הצרות, כי הצרות הם על ידי החטאים - שטות - היפך הדעת, ולכן ע"י [הדעת של] המקוה יוצאים מן הטומאה, חטא, יסורים, עון.

לז. דעת זו היא בחינת מן, כי המן הוא בחינת דעת.

לח. זהו ביאור מאמרם 'מאמר פתוח' 'נאמן פשוט', כי על ידי שנפתח המאמר - דיבור ונתגלה הדעת [על ידי הדיבור שהוא עסק התורה בפה] על ידי נתגלה כוחו של השי"ת ונתגלה נאמנותו שהוא מבטיח ועושה [והוא מוציא כל אחד ממקום גלותו ומהסתרתו]

לט. זהו ביאור מאמרם 'אנוכי יהיבא' - על ידי מתן התורה, 'כתיבא נאמנים' - נתגלה נאמנותו יתברך.

מ. לכן המן שהוא בחינת הדעת הוא ראשי תיבות מ'אמר נ'אמן

כעת יבאר כי יש בחינת 'דעת' - מלכות' שהיא גבוהה יותר מה'דעת' שעסקנו בו עד עתה, ומה היא בחינתה:

מא. את המן היו צריכים לאכול ארבעים

נו. כיון שהוא נופל לעצבות אין רוח הדופק הולך כסדרו כי איבריו נעשים כבדים, וכיון שהם כבדים לכן אין הרוח הולך כסדרו ונעשים איבריו כבדים עוד יותר וחוזר חלילה עד שחלילה תצא נפשו.

נז. על ידי אנחה באמת להקב"ה (מתוך כיסופין והשתוקקות) מחיין ומברין את רוח הדופק ואז הידים שהם בחינת שמים - דעת מזדככין.

נח. זהו ביאור הפסוק נשא 'לבבנו' אל 'כפים' אל אל ב'שמים', שצריך לישא את הדופק שבלב אל הידים כי מזה נזדכך השמים.

נט. זהו ביאור הפסוק כי אשא אל 'שמים' ידי, שצריך לישא את הידים שיהיה נעשה מהם בחינת שמים.

ס. כיון שהידיים-שמים-דעת מזדכך על ידי האנחה, נעשה בחינת רעמים כי רוח הדופק הוא בחינת רעמים.

סא. על ידי הרעמים מקבלים דיבורים מן השמים בחינת ירעם אל בקולו נפלאות, כי כל הדיבורים מקבלים מן השמים כמ"ש לעולם ד' דברך ניצב בשמים

סב. קבלת הדיבורים מן השמים זוהי בחינת מחלוקת לשם שמים, להבין ולהשיג דעת כזו שכל 'דיבור ודיבור' גם כאשר נראה שהם נחלקים זה על זה הכל מן השמים והכל הוא אחד בשרשו, [נמצא כי ע"י האנחה באמת משיגים דעת זו של מחלוקת לש"ש].

והשלום מתרפאים מן כל החולאת כי החולאת היא העדר השלום מחלוקת היסודות.

מט. לכן נקראת המצה 'לחם עוני' כי המצה הוא שלימות הדעת - מחלוקת לש"ש, ולכן הוא רפואה לעוני הדעת.

כעת יבאר איך משיגים השגה גבוהה זו של 'דעת - מלכות' של מחלוקת לש"ש:

נ. כדי לבוא להשגה זו של דעת - מחלוקת לש"ש צריך לטהר ולזכך את השמים - דעת, שיהיה דעתו מזוכך וראוי לקבל דעת זו.

נא. כדי לזכך את השמים-דעת צריך לזכך ולטהר את הידים כי הם בחינת שמים א-ש ומים-ידי ימין ויד שמאל.

נב. כדי לזכך את הידים צריך שינשב בהם רוח הדופק שיחיה ויבריא אותם כפי צורכם.

נג. כל איבריו של האדם הולכין כסדרן על ידי רוח הדופק המנשב בגוף האדם, והוא הולך ונוקש בכל האיברים ומחיה ומבריא אותם.

נד. עיקר הדופק מורגש בידיים כי מכיון שהידיים עסקניות לכן צריך להרגיש שם ביותר רוח הדופק כדי שילכו כסדרם.

נה. יש זוהמת נחש - ל"ט מלאכות שעל ידה נופל על האדם עצבות רוח, ואז הוא נעשה בבחינת עצבון ידים.

השגה זו של מחלוקת לש"ש, צדיק ורע לו וכו', 'זמה שמין דבר נשמע בו' - אלו הדיבורים אסור לגנותם, 'ורעם גבורותיו מי יתבונן' - כי מי יוכל להבין רעם גבורותיו כי אלו ואלו דברי אלוקים חיים.

סו. מלביש המאמר כולו בפסוק שפתח בו: 'וביום הביכורים' - על ידי המלכות [שממשיך אליה אריכות 'מים'], בהקריבכם מנחה חדשה לד' - על ידה נעשה תורה חדשה בגילוי ההסתרה, 'בשבועותיכם' - כי זוהי בחינת שלימות הדעת בחינת שבועות-עצרת-יעצור בעמי, מקוה של שבועות, 'מקרא קודש יהיה לכם' - כי לזכות לדעת של מחלוקת לש"ש צריכין לקרות את הקודש [ע"י אנחה] להינצל מזוהמת הנחש 'כל מלאכת עבודה לא תעשו' - לבטל זוהמתו-ל"ט מלאכות-עצבון ידים.

סג. כיון שכל הדיבורים הם מן השמים, לכן אין לגנות שום דעה גם כאשר היא דעה החולקת כי אלו ואלו דברי אלוקים חיים נפלאות תמים דעים.

סד. כי מה שאין הלכה כמו אחד מהם אי אפשר להשיג כלל, כי הוא בחינת צדיק וטוב לו - הלכה כמותו, צדיק ורע לו - אין הלכה כמותו, רשע וטוב לו - מקורב לצדיק שהלכה כמותו, רשע ורע לו - מקורב לצדיק שאין הלכה כמותו.

סה. מלביש ענין מחלוקת לש"ש על ידי האנחה בפסוק 'ברוחו שמים שפרה' - רוח המשפר את השמים, 'חללה ידו נחש בריח' - היד שהיה סגור בבריח על ידי הנחש נעשה חלול ומתבטל זוהמתו, 'הן אלה קצות דרכיו' - שאי אפשר להשיג

משנכנס אדר מרבין בשמחה

אסתר - הסתרה

בגמ' חולין קלט: "אסתר מן התורה מנין, שנא' ואנכי הסתר אסתיר פני". בתורה נ"ו מבואר שכוונת הגמ' להסביר לנו היכן נרמז בתורה אותו מצב של הסתר פנים שהיה בזמן אסתר. שבאותו זמן היתה רמז וכינוי למצב השכינה. שורש נשמות ישראל ולעם ישראל שהיה במצב של הסתרה,

שלושה מיני הסתרה

מדברי רביז"ל בתורה נ"ו מתבאר שישנם שלושה מדריגות באדם שהשי"ת נסתר ממנו.

הראשונה האדם שלא חי ומרגיש את השי"ת באופן ברור ומוחשי, הוא מאמין ויודע שהשי"ת ממלא כל עלמין, ולית אתר פנוי מיניה, אך הוא לא מרגיש, לא חי, את הידיעה הזו. יתכן שהוא שייך מעט ל"וידעת היום", אך הוא עדיין לא חקק את "והשבות אל לבבך". הדברים אינם חקוקים על לבו, הם לא נהפכו לחלק ממנו.

בגמ' איתא שרבי יוחנן אמר לתלמידיו "הלואי ויהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם" אמרו לו תלמידיו כו' אמר להם, כשאדם חוטא אומר הלואי שלא יראני אדם.

ההסתרה הזו היא זו. שמאפשרת לאדם לחטוא, להמרות פי ה' למרות שהוא יהודי מאמין ואדם שיודע את כל הפירושים הקשורים בחטא שהוא עושה.

ולכן כשמגיע לידו נסיון קשה הוא מרגיש שהוא "תש כח" אין בידו כח להתגבר על יצרו, למרות שהאמת היא שהשי"ת נותן כח לכל אחד לעמוד בנסיון, כי אין מנסים אדם, רק בדבר שהוא יכול לעמוד בו (לקו"מ) ומדברי חז"ל מוכח שאין נסיון שאדם אינו יכול להתגבר עליו כמו שאמרו על הפסוק "ואתה תמשול בו" שאם תרצה תתגבר עליו, גם אמרו חז"ל בכל יום ויום, יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, ובוודאי השי"ת עוזר לכאו"א, אלא שנסתרה ממנו האמת הזו, כי הוא לא חי את מציאות ה', אך למרות כל זאת, אחרי שנכשל חש הוא כאב, צער ועגמת נפש, ע"י מה שעשה, הדבר הזה נגרם מאותו חלק אלקי ממעל, שנמצא באדם, מכח נשמתו החצובה מתחת כסא הכבוד, שהיא זו שכואבת ומתייסרת על האיוולת שעשה האדם, ומכח זה יכול האדם בנקל, לשוב אל ה'.

אך ישנה הסתרה נוספת "עבר ושנה נעשית לו כהיתר", לא שהאדם מוחק מדעתו את ההלכה האוסרת את מה שעשה

אך ישנה "הסתרה שבתוך הסתרה" אחד שדרכו היא דרך של "בעל עבירה" לא מכשול, תקלה, חטא בשוגג, לא פעם ופעמיים אלא דרך של אדם שזנח את השי"ת הוא כבר נמצא במקום אחר. הוא עזב את הסטרא דקדושה, והלך לו מהשי"ת, אותו אדם אינו כלל שנסתר ממנו משהו, ההסתרה, נסתרת ממנו.

"כל הדברים רעים דומות לו למישור גמור ח"ו, הוא לא מבין מה רוצים ממנו, הוא אדם הגון, הוא מתנהג לכתחילה באופן זה.

אדם כזה אינו יכול בשום אופן להתעורר בעצמו, אין שום סיבה שישנה את דרכו.

ישועתם ע"י הצדיקים

אבל הקב"ה ברחמיו שלח לעולם צדיקים קדושים ונוראים שבכח עסק התורה שלהם מאירים את אותם נשמות ומגלים להם בתוקף ההסתרה אם השי"ת עד שנתעוררים לשוב אל ה'.

הארה זו נמשכת בכל שנה ושנה ע"י הארת מרדכי הצדיק שמתהלך "לפני חצר בית הנשים" - שמתפרש בשלושה אופנים, האחד, אותם "שנשתה גבורתם" (ירמי' נ"א) ואין בהם כח להתגבר על יצרם, אותם אלו שאין השי"ת חי באופן מוחשי ואמיתי בחייהם ולכן הם מרגישים שתש כחם לאותם אנשים הוא מאיר את מציאות השי"ת באופן מוחשי וברור.

אך הוא כבר לא כאוב, לא מתייסר, ואז כיון שהתנהג באופן שמראה כאילו "אין אלקים לנגדו" גם השי"ת נסתר ממנו.

דבר זה נעשה, מכיון "שהוא הפך הצירופים", (תורה נ"ו, ג') משמעות הדבר היא שהצירופים, היינו אותיות התורה שבהם נכתב האיסור, או המצוה שאותה ביטל אותו אדם כבר אינם מאירים לו, הוא כבר מחפש חיות לא דרך אותיות התורה, לא חיות אלוקית, מ"החלק אלו'ה ממעל" שלו, אלא דברים אחרים שהם תאוות לבו, ולכן כשעבר ושנה איבד כבר את הכאב והצער ממעשה העבירה, כי כבר העכיר וכיבה את ה"נר ה' נשמת אדם", במידה כזו שכבר לא כואב לו.

"וכשהי"ת נסתר ממיו בהסתרה אחת דהיינו בחינה השניה שנעשה לו כהיתר גם כן קשה מאוד למצואו, מאחר שכבר נעשה לו כהיתר, אבל עכ"ז אפשר ליגע ולחתור עד שיצא אותו ית"ש וכו' שישבי אל לבו, זה בעצמו דהיינו מה שנפל והגיע לבחי' נעשה לו כהיתר ויבקש ויחתור עד שיצא מזה".

דבר זה נעשה כמובן בקיום העצה של שפכי כמים לבך נוכח פני ה', שע"ז נתעוררין לשוח עם לבבו מתכליתו הנצחי (ליקו"מ נ"ד).

ראה נא בעניי אבי שבשמים, כמה נתרחקתי ממך, פעם עוד הייתי כאוב "אף לילות יסרוני כליותי" ועתה "וליבי יעזבני" אבדתי את הרגשת הלב, דיבורים אלו בכוחם לעורר את האדם שישוב אל ה'.

נעתיק כהמשך ללשונו הנפלאה מספרו
אשפוך לפניו שיחי בה עורר על כך שעיקר
הזמן על הרגשת ההסתרה והצעקה היא רק
בזמן ההתבודדות, זו"ל:

אם אין לאדם את הזמן שבו הוא יושב
לבד, בודד, בד בבד לפני ה', מתי תזעק
נפשו לפני ה', מתי יש לה זמן לזה?

גם אם תזעק איך ירגיש את קול זעקתה
מתי ישמע אותה?

"וכשהשם יתברך נסתר ממנו בהסתרה
אחת שנעשה לו כהיתר ג"כ קשה מאוד
למצאו, מאחר שכבר נעשה לו כהיתר. אבל
עם כל זה אפשר לייגע ולחתור עד שימצא
אותו יתברך שמו, מאחר שעכ"פ יודע
שנעשה לו כהיתר, על כן אף שהשם יתברך
נסתר ממנו וכבר נעשה לו העבירות כהיתר
עם כל זה אפשר שישב אל לבו זה בעצמו,
דהיינו מה שנפל והגיע לבחינת נעשה לו
כהיתר ויבקש ויחתור עד שיצא מזה"
(ליקוטי מוהר"ן נו, ג).

"אפשר לייגע ולחתור עד שימצא אותו
יתברך", "אפשר שישב אל לבו את זה
בעצמו... שנפל".

מתי יש לאדם את הזמן והמקום
להשיב אל לבו, להתיגע ולחתור'.

איך "אפשר לייגע ולחתור, להשיב
אל הלב"?

- בהתבודדות.

יושב לו אדם נוכח פני ה' ושופך את

השני אותם "עבר ושנה" ששכחו את
האסור, מלשון כי נשני אלקים (בראשית
מ"א). להם מזכיר מרדכי לבל ישכיחו
את השי"ת.

והשלישי הם אותם שזנחו ועזבו את
השי"ת ו"נשו וקפצו" ממקומו של עולם.
(כפי רש"י על "גיד הנשה").

מרדכי הצדיק שאורו מאיר בכל שנה
ושנה בימי הפורים מתהלך לפני חצר בית
הנשים, והופך את אותם הסתרות לדעת,
לתורה גבוהה ועליונה, הנעלמת ונסתרת
באותם מקומות שפלים, ועי"ז זוכים גם
אותם אנשים שפלים, לחזור להשי"ת
בלבב שלם.

זהו גם הענין של "מגילת אסתר" "גילוי
ההסתרה" הקריאה במגילת אסתר בכוחה
לעורר את הארת מרדכי היהודי ואסתר
המלכה, לגלות את כל סוגי ההסתור, ולקבל
את התפילה "אל תסתר פניך מעבדך",
הגלה נא ופרוס חביבי עלי את סוכת
שלומך, משנכנס אדר, מתחילה אותה
הארה, שנותנת תקוה ושמחה לכל יהודי
ויהודי באשר הוא, גם אני, למרות מצבי,
למרות מעשי, יש לי גם תקוה ל"נהפוך
הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם,
שהחלק היהודי האלוקי שבי הוא זה
שישלוט וימלוך עלי".

כשלבנו של אדם מתגלה האמת
האלוקית כשליבו חי ומרגיש את השי"ת
בגילוי אין "נתת שמחה בלבי" גדולה מזו.

(הדברים נכתבו ע"פ ליקו"מ ע"פ ליקו"מ תורה
נו. ביאור הפל"ח שם. וליקו"ה ה' פורים הלכה א').

כי אליך נפשי אשא, לב טהור ברא לי
אלקים, ורוח נכון חדש בקרבי.

איה, איפה, מתי הוא הזמן, המקום
והאופן שבו נוכל לדבר כך אל ה', לשפוך
את האמת שבלב, את הרגשת הלב, את
הרצון האמיתי הפנימי שלנו.

כשנשב, כשנתבודד מכל אדם, כשנהיה
בד בבד עם ה'.

לבו, ראה אבי שבשמים. פעם, לפני
חדשים, שנים, כשנפלתי לא ידעתי את
נפשי, איך עשיתי כך, איך מרדתי בך, האם
כך אוכל לחיות. ראה כמה התרחקתי ממך,
היום אני במצב שגם אם שגיתי ונפלתי
כבר לא איכפת לי, לא כואב לי, "נעשה
לי כהיתר", 'לבי עזבני'...

הושיעני אלקים, רצה אלקי להושיעני

❧ סתרי המגילה הקדושה ❧

חידושים ופרפראות על פי תורה נ"ז

מלוקט מתוך ספר תל תלפיות ביאורים וחידושים על תורה נ"ז [אות ב']

להביא את ושתי לפניו, והזמין לסעודתו ד' בחי' אנשים, (א' שריו, ב' עבדיו, ג' חיל פרס ומדי, ד') והפרתמים ושרי המדינות (הוא חד כמ"ש רש"י הפרתמים הם שלטונין והם כמו שרים), כי הוא היפך בחי' ד' שהוא מלכות כנ"ל לתאווה ולהנאותו

וכן כל מלכות המן עמלק הוא היפך מלכות מרדכי דקדושה כמובאר בפנים התורה, ולכן כל מלכותו הגדולה שהגיע למעלה הרמה מאד אך מכיון שהשתמש בה רק להנאותו ולצרכו, זה היה רק ד' ימים בלבד, כי ביום י"ג ניסן הלשין לפני המלך ועשה גורלות, וביום ט"ז ניסן כבר נתלה, נמצא שכל גדלותו היה ד' ימים, וגם הכסף אשר השיב לו המלך כשאמר לו הכסף נתון לך, נשאר ברשותו רק עד ט"ז ניסן הנ"ל, ואחר ד' ימים עברו הנכסים שלו למרדכי, והוא מה שמובא בפנים התורה מענין מלכות המן שמאסף ממון, ולבסוף נוטל מרדכי הכל,

וכן מה שרמזנו לעיל 'לצורכו ולהנאותו', ב' חלקים אלו היה גם אצל המן, כי הגדלות שלו שהוא שר גדול שגידלו המלך על כולם, היה רק 'להנאותו', אבל הממון שקיבל בחזרה מהמלך הוא 'לצורכו'.

ב] לְבָלִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם בְּחִינֹת הַמְּלָכוֹת שֵׁישׁ לוֹ לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְכוֹ

'להנאותו ולצרכו' והוא כפל הלשון, וי"ל כי 'להנאותו' הוא אעפ"י שאינו משתמש בהמלכות לצורכו - לומר לאנשים שיעשו לו כך וכך, אבל בכל זאת יש לו הנאת עצמו במה שהוא מושל וגדול עליהם, שהוא הנאת הכבוד וגם זה הוא פגם, ואח"כ 'לצורכו' הוא כאשר משתמש בזה 'לצורך עצמו' שישמשו אותו וכדומה.

ויש לרמז הב' ענינים בשתי בחי' מלכות, כי מה שמצוה לאנשים שיעשו לו 'צורכו' זה המלכות באיתגליא, ומה שיש לו 'הנאה' בלבד, זה מלכות באיתכסיא, ובשניהם עבודה היא לעשותה רק בבחי' והיתה לה' המלוכה.

ג]. שם: לְבָלִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם בְּחִינֹת הַמְּלָכוֹת שֵׁישׁ לוֹ לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְכוֹ

וכל זה היה במלכות אחשורוש שהיה ההיפך ממלכות דקדושה ומלכות מרדכי כדלהלן, וע"כ כל מלכותו היה כ'עבד למלאות תאוותו', גם בעצם הסעודה הגדולה שעשה לקפ"ז יום, וכן במה שצוה

**ד]. שם: רַק שְׁתֵּהִיָּה בְּחֵינַת הַמְּלָכוֹת
בְּבַחֲיַנַת בֶּן חוּרִין**

וי"ל עפ"י מש"כ בספרים כי ע' פסוקים במגלה מדברים מגדולת המון, מן אחר הדברים האלה גידל המלך וגו', עד ויתלו את המון על העץ וגו' ואח"כ בא מפלתו, והוא מש"כ ביוצר לשבת זכור "תכלית שבעים נתלה על חמישים", ומשם עד סוף המגלה יש עוד נ"ב פסוקים. כי גדולת מרדכי הוא בחי' ב"ן חורין המובפ"נ, אבל גדולת המון הוא בחי' כ'עבד למלאות תאותו, וע"כ יש עוד ו' פסוקים אחר תליית המון, שבקשה בהם אסתר לבטל מחשבת המון בן המדתא, עד 'ואככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי', כי חששה אסתר למלכות המון אפי' אחר הריגתו, וע"כ עם אלו הו' פסוקים יש ע"ו פסוקים כמספר עב"ד של מחשבת המון, כי הוא היה עבד למלאות תאותו במלכותו, (ובאמת הוא היה מקודם עבד של מרדכי, ונשאר עבד למלאות תאותו).

וי"ל שזהו מה שאמרה זרש וחכמיו "אם מזרע היהודים מרדכי", ולכאורה לא ידעו כי הוא יהודי, אלא שאמרו אם מרדכי במלכותו הוא בבחי' ב"ן חורין ולא בחי' עבד, שזה "זרע" היהודים, אז נפול תפול לפניו.

ובדרך זה י"ל כי בריש המגלה מן איש יהודי עד גדולת המון, יש י"ט פסוקים כמנין חו"ה, שהוא בחי' מלכות דקדושה (עי' לקו"מ ח"א סי' י"ט, וח"ב סי' פ"ב), וזה חו"ה מתחלתו, וב"ן בסופו.

ה]. שם: אֲשֵׁרֶיךָ אֶרְצָן שְׂמֵלְכָךָ בֶּן חוּרִין

הנה דרשו חז"ל (שבת י.) זה הפסוק על

הדיינין שדנין את העם עד שעת סעודה, ואינם אוכלין תיכף בבוקר, והיינו כי בחי' מלכות המובפ"נ שהוא מי שהוא מנהיג את הציבור, עיקר מלכותו הוא כדי שישפיע לבני אדם ויהיה מנהיג רחמן, וכל ממשלתו יהיה רק כדי לעשות לזולתו, וכמו שביארו הספרים על מש"כ רש"י במ"ת 'ירד משה מן ההר אל העם' - שלא פנה לעסקיו, היינו אף לעסקי רוחניות שלו, רק תיכף הלך להכין את העם לקבלת התורה, וזהו מנהיג אמיתי שדואג להעם.

וזה אשריך ארץ שמלכך בן חורין מלשון 'חורי הארץ' (וכן הוא בפ"י לקח טוב עה"פ), היינו החשובים בארץ, וחז"ל דרשו (שבת פ"ה.) שהיו מריחין באדמה, היינו אפי' אותם שהם מונחין באדמה, שהם האנשים פחותי ערך פשוטי העם, היו הם מריחין אותם להשים בהם ריח טוב, בחי' מרדכי בשמים ראש מר דרור, והוא המלכות בן חורין של מנהיגי ישראל, כמו שמסיים הפסוק 'בגבורה ולא בשתי', ופי' חז"ל (שבת י.) בגבורה של תורה ולא בשתי של יין, כי שתיית יין מרמז לתפנוגי בני אדם, וכל עיקרם של מנהיגי ישראל לא לשם תאותם (ואפי' לא תאוה רוחני), רק לשם אחרים.

ועי"ל על ענין מה שמריחין את האדם, לידע מלא קנה זה לזתים, ומלא קנה זה לגפנים וכו' (שבת פ"ה. רש"י בראשית ל"ו), כי צריכין ליתן לכ"א את מה שחסר לו, כמ"ש בלקו"מ (ח"ב סי' ז) שיש לימוד לדרי מעלה ויש לימוד לדרי מטה, לא ראו זה כראו זה וכן להיפך, כי אם אינו יודע איך להתנהג אזי יכול ליתן לפני תינוק בן ד' ימים מאכל הראוי להגדול עיי"ש, וע"כ הם מריחין לידע איזה קנה ליתן לזה ואיזה לזה.

ודרשו חז"ל (מגלה ט"ז): שפירשו ממנו מקצת סנהדרין, כי היה צורך שיהיה לו למרדכי מלכות באתגליא ובאתכסיא, וע"כ לרוב אחיו היה לו מלכות באתגליא, ולמקצת אחיו שפירשו ממנו, היה לו מלכות באתכסיא עליהם.

זה ענין התגלות מלכותו רק אחר כ"ג סיון, כי מעלות אגרות שניות בסיון הוא שאז קבלו את התורה מחדש, וזכות התורה הגין עליהם (מחיר יין להרמ"א), וזה מש"כ במאמר הנ"ל, כי להמשיך חיים ואריכות ימים לתוך המלכות הוא ע"י התורה, (ובמחיר יין הנ"ל כתב שהי"ס ס"ח ימים (גי' חיי"ם) עד אגרות שניות, והוא בחי' ס"ח (שיחה בפה דוקא) בחיי"ם שהוא התורה כי הוא חיינו, ולפי"ז נמשך חיים ואריכות ימים לתוך המלכות בחודש סיון, ואז נתגלה (מלכות מרדכי).

ז. שם: זְהָה בְּחִינַת מְרַדְכִי

זה מה שיצא מרדכי מלפני המלך בד' בגדי מלכות, לבוש מלכות תכלת, חור, תכריך בוך, וארגמן, (חוץ מן הכתר שהוא עטרת זהב גדולה), כי זכה למלכות אמיתית בחי' ד' הנ"ל, לשון הרמה והגבהה.

ח. שם: בְּחִינַת מֶרְדֹּךְ

זה ענין פורים (מרדכי) עם שבועות, וכמ"ש חז"ל (פסחים ס"ח): הכל מודים בעצרת דבעינן לכם, והכל מודים בפורים דבעינן לכם, ועפ"י הנ"ל כי לכ"ם אותיות מל"ך, כי מלכות של מרדכי שהוא מר דרוך, הוא שנתן ריח טוב להעם, בחי' דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו, וכן בשבועות משה ירד מן ההר אל העם כנ"ל.

זהנה רש"י (שבת שם) פי' על מש"א שמריחין את הארץ, כי סרס את התיבה (חרי' ודורשה (ריח), היינו כי מבואר בפנים שהצימצום בהתורה בחי' מדת ימי מה הוא, הוא אותיות תיבות פסוקים פרשיות וסדרים, אבל אותם שהם בחי' מלכות בן חורין, יודעין גם איך להאיר לאותם שנפלו בהסתרה שבתוך הסתרה, והפכו הציורופים של דברי אלהי"ם חיים, לציורופים לא טובים, וע"כ גם הם (מרדכי בחי' ריח טוב) מהפכין הציורופים לנגדם, כדי להאיר להם במקומם המהופך (שהוא בחי' הצדיק שאין הלכה כמותו כדלקמן, כי נראה כאלו דבריו הם היפך דא"ת, אבל באמת הוא דא"ת כדלקמן).

ז. שם: זְהָה בְּחִינַת מְרַדְכִי

זעל כן מלכות מרדכי היה באתכסיא ובאתגליא, כי ע' יום הראשונים מתליית המן בט"ז ניסן עד שנכתבו אגרות השניות בכ"ג סיון, לא יצא מרדכי לחוץ עם בגדי מלכות שלו, ורק אחר אגרות השניות כתיב במגלה ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות וגו', כי ע' יום שהם גי' סו"ד היה המלכות שלו באתכסיא, ורק אח"כ יצא לחוץ והיה המלכות שלו באתגליא.

כי לא רצה מרדכי להשתמש במלכותו להנאתו, וע"כ עד שבני ישראל היו עדיין בצרה, לא רצה להראות מלכותו, כי בזה יהיה המלכות רק להנאתו ולא להנאת ישראל, רק אחר שכבר נתפרסמו האגרות השניות, ואז נהנו כולם ממלכותו, אז יצא באיתגליא.

זכן אח"כ כשנתגלה מרדכי למשנה למלך כתיב (בסוף המגילה) ורצו לרוב אחיו,

והוא גי' (תהלים קמ"ו) ימל"ך הוי"ה לעול"ם אלהי"ך ציו"ן, שזהו המלוכה ששייך להקב"ה, כי מלכות הצדיק הוא בבחי' מוקטר ומוגש לשמי כמובפ"נ.

וזה מקושר לענין מחנה דן המאסף לכל המחנות דלקמן, כי מהר"ן שפירא כתב במחברת הקודש על פורים עמש"כ האריז"ל ענין מרדכי מור דרור בחי' ואצבעותי מור עובר, שז"ס קמתי אני לפתוח לדודי וכו', ואז וידי נטפו מור עובר, שנתמלא ידה מור הוא השפע שיצא כנגדה מיסוד אבא הנקרא מו"ר דרו"ר מר"י דכ"א.

וי"ל שזהו מה שמרדכי מאיר ע"י תורה לתוך כל הדרגות הנפילות בבחי' מחנה דן, וזה קמת"י אנ"י גי' תור"ה, לפתו"ח גי' תלמו"ד בבל"י, שהם ב' יסודות התורה, וזה בחי' לדוד"י גי' ד"ן, וזה לפת"ח (כן הוא בפסוק) גי' ע"ל מקר"א מגל"ה.

י. שם: מְרַדְּכֵי בְּחֵינַת מֶרְדֵּךְ דְּרוּר

כי לכאורה למה הוצרך מרדכי ליקח לעצמו המלוכה בכלל, ובוודאי בפשטות כי זה היתה ציווי המלך, ולא היה יכול להתנגד על זה, אבל י"ל ביותר עפ"י מש"כ המלבי"ם בפירוש הפסוקים 'נקהלו היהודים בעריהם בכל מדינות המלך אחשוורוש לשלח יד במבקשי רעתם ואיש לא עמד לפניהם כי נפל פחדם על כל העמים, וכל שרי המדינות והאחשדרפנים והפחות ועשי המלאכה אשר למלך מנשאים את היהודים כי נפל פחד מרדכי עליהם' ע"כ.

וזה קבלת התורה של שבועות נמשך עד פורים, כי בשבועות כפה עליהם הר כגיגית, אבל בפורים הדר קבלוהו בימי אחשוורוש באהבה (שבת פ"ח).

וזהו הקשר של משה ומרדכי, כי מש"ה מרדכי" עה"כ (לכלול שניהם ביחד) גי' כת"ר, שהוא בחי' המלכות והממשלה בשלימות, וע"כ בקבלת התורה קיבלו עשרת הדברות שיש בה כת"ר אותיות לרמז על כת"ר מצות.

ט. שם: בְּחֵינַת מֶרְדֵּךְ דְּרוּר

בשעה"כ (דרוש לפורים) מקשר ענין מרדכי מר דרור, למש"כ (שה"ש ה') ואצבעתי מור עבר על כפות המנעול. וי"ל כי מו"ר עב"ר עה"כ גי' ע"ל מקר"א מגל"ה

ובזה מרומז ענין מלכות באיתגליא ומלכות באיתכסיא, שהוא מה שמוכיח אנשים בנגלות התורה, ובסתרי תורה כמובפ"נ.

וזה מו"ר עובר גי' תלמו"ד בבל"י, היסוד של כל נגלות התורה, וכן מו"ר עובר עה"כ גי' תקכ"ה כמספר פרקי משניות בששה סדרי משנה, שזה מור שעובר ומתפשט בגלוי, ואח"כ על כפות המנעול, הוא התורה הנעילה בספר, כאלו יש מנעול עליה, וזה ע"ל כפוט"ה המנעול עם האותיות זה"ר תקוני"ם.

וזהו מש"כ במסירת המלוכה ממשה רבינו ליהושע, שאמר הקב"ה (במדבר כ"ז כ"א) ע"ל פי"ו יצאו וע"ל פי"ו יבאו, שהוא גי' מו"ר עובר, שזהו המלכות דקדושה.

ליהרג, ויכולים לשלוח יד בם מצד הפקודה הראשונה, היו יכולים לעמוד לעזרת צוררי היהודים, ולאחוז הספרים הראשונים, או עכ"פ לעמוד מנגד ולא לעזור לשום אחד מן הכיתות, אבל הם לא כן עשו, רק היו מנשאים את היהודים לעזרם נגד צורריהם, והעלימו האגרות הראשונות, וזה לא מפחד היהודים, רק נפל פחד מרדכי עליהם, ויראו שמרדכי ינקום בם, נמצא שהוצרכה מלכות מרדכי כדי להפיל פחד על הגוים, ולהציל את ישראל.

יא [אות ג: מוּטָל עָלָיו לְהוֹכִיחַ אֶת הָאֲנָשִׁים שֶׁתַּחַת מְמַשְׁלָתוֹ

וע"כ כשנעשה מרדכי משנה למלך, כתיב ורבים מעמי הארץ מתיהדים, כי נפל פחד מרדכי עליהם, פחד הוא יראה בחי' מלכות אלמלא מוראה של מלכות, וכן מרדכי"י גי' רע"ד שהוא פחד ומורא, ומלכות מרדכי המשיך יראה אף על הגוים, וע"כ רבים מהם מתיהדים, כי מרדכי נטל עליו יותר ויותר להזהיר אנשים להשי"ת.

כי דיבר הכ' איך היו ענינים בהערים הגדולות הבצורות ששם נמצאו השרים והסגנים וחיל צבא המלך, והם היו למגן בעדם ועוזרים בפועל, באופן שצורריהם התייראו מקרוב אליהם או לעמוד כנגדם, כי נעזרו משרי המלך וחיל הצבא, וז"ש שנקהלו בעריהם שהם הערים הגדולות אשר במדינות המלך, אבל איש לא עמד בפניהם, והנה היה הבדל בין העמים ובין השרים, כי העמים שלא ידעו מן הספרים החתומים (הראשונים, ששם נאמר שצריכין להרוג את היהודים) לא נודע להם כלל אם יש רשות מן המלך ללחום ביהודים ולהרגם ג"כ, ושגם האגרות הראשונות לא נבטלו (כשיטתו שהאגרות השניות היו רק לומר שכמו שהם יכולין להרוג ביהודים, כמו כן יכולים היהודים לעמוד על נפשם להנקם מאויביהם), והם פחדו מן היהודים בעצמם, אחר שידם רמה מצד פקודת המלך (סברו שרק היהודים מותרים להרוג, ולא הם), אבל וכל שרי המדינות, שהם ידעו מן הספרים החתומים (שגם הגוים יכולים להרוג), והם לא פחדו מן היהודים כלל, כי ידעו שגם הם נתונים

נְיִסֵי הַמַּגִּילָה בַּאֲסַפְקֵלְרִיא שֶׁל הַתּוֹרָה

לְהִיט כָּל אִישׁ שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ

מַלְכוּת דְּאִיתְכַסִּיא שֶׁל הַשֵּׁי"ת הוֹפְכַת אֶת כָּל הַהִסְתְּרוֹת לְסַתְרֵי תוֹרָה, אֲבָל קוֹדֵם לָהּ מַלְכוּת דְּאִיתְגַּלִּיא לְעוֹרֵר אֶת אָדָם לְשׁוֹב וּלְהֵאֲנִחַ עַל הַהִסְתְּרָה בְּאֲנַחַה הַמְטַהֲרַת אֶת הַשָּׁמַיִם, וּלְהִיט רְצוֹנוֹ שֶׁלֹּם עִם ה', כִּי רַק כֵּךְ אֲפֻשֵׁר לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר

בַּפְּסוּק (אֶסְתֵּר ט ב) 'וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר נִשְׁלַטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשׁוֹנְאֵיהֶם'.

אֲבָל הֵרִי רַבִּיז"ל בָּא לְחַדֵּשׁ עֵינָיו אַחֵר לְגַמְרֵי, כִּי לֹא דֵי שֶׁהִקְב"ה מִסְתַּתֵּר בְּתוֹךְ הַהִסְתְּרָה הַגְּדוּלָּה, אֲלֵא שְׁדוּקָא שֶׁם נִמְצְאִים סַתְרֵי הַתּוֹרָה וְהַדְּעַת הַגְּדוּלָּה וּמִקְוֵה הַמוֹשִׁיעַ, אֲשֶׁר לוֹלָא הַהִסְתְּרָה הַגְּדוּלָּה, לֹא הָיוּ נִמְצְאִים סַתְרֵי תוֹרָה כְּאַלְהָ, וְעִיקַר הַחִידוּשׁ הוּא שֶׁרַבִּיז"ל מְבַאֵר שְׁחִידוּשׁ גְּדוּלָּה זֶה נִכּוֹן גַּם כִּלְפֵי הַסְתְּרָה שֶׁל רֹחַנִיּוֹת, וְכִלְפֵי חוֹשֶׁךְ שֶׁל חֲטָאִים וּפְשָׁעִים, שֶׁגַּם שֶׁם נִמְצָא הַשֵּׁי"ת, וְגַם שֶׁם מִסְתַּתְרִים סַתְרֵי תוֹרָה, וְגַם שֶׁם אֲפֻשֵׁר לְהַפְּכֵן אֶת הָרַע לְטוֹב גְּדוּלָּה, כְּאֲשֶׁר הַשֵּׁי"ת מַגְלֵה וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַחֲטָאִים לְהוֹסִיף וּלְהַגְדִּיל כְּבוֹד שָׁמַיִם, וּמִמִּילָא צ"ב מָה זֶה שֵׁייךְ לְפִשְׁטוֹת הַעֵינָיו שֶׁל פְּסוּקֵי מִרְדְּכִי וְאֶסְתֵּר וּפּוֹרִים, וְהֵלֵא אֲדַרְבָּא, הַגְּזִירָה שְׁבֵאָה עֲלֵיהֶם מוֹכִיחָה אֶת הַהִיפֵךְ, שְׁאִין הַקְּב"ה וּוְתָרֵן, וְרַק כְּאֲשֶׁר שְׁבוּ בְּתִשׁוּבָה וְצִמּוּ שְׁלוֹשָׁה יָמִים, וּמִרְדְּכִי זַעַק 'זַעֲקָה גְּדוּלָּה וּמִרָה', אִזּוֹ נִתְבַּטְּלָה הַגְּזִירָה.

מַעֲשֵׂה פּוֹרִים

הֵנָּה רַבִּיז"ל מְרַמֵּז אֶת כָּל הַמַּאֲמָר בַּפְּסוּקֵי אֶסְתֵּר, בֵּין בְּסַעֲיָא אֶשְׁבִּיאָר עֵינָיו הַמַּלְכוּת וְשְׁלִימוֹתָהּ בַּפְּסוּק 'מִרְדְּכִי וּבֵין בְּסַעֲיָא גִּי שְׁבִיאָר כָּל הַעֵינָיו שֶׁל גִּילּוֹי הַהִסְתְּרוֹת וְהַפִּיכְתָּם בַּפְּסוּק 'וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מִרְדְּכִי מִתְהַלֵּךְ לְפָנַי חֲצַר בֵּית הַנְּשִׂיִם לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ, וְעוֹד מְבִיא בְּסַעֲיָא הַעֵינָיו מִסִּירַת בֵּית הַמֶּן לְאַחֲשׁוּרוֹשׁ, שְׁכָל כַּח הַסְטְרָא אַחֲרָא נִהְפֵךְ לְטוֹבָה, וְצ"ב מָה שֵׁייךְ פִּירוּשׁוֹ שֶׁל רַבִּיז"ל לְפִשְׁטוֹ שֶׁל מִקְרָא, שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה מִרְדְּכִי וְאֶסְתֵּר הַמֶּן וּפּוֹרִים.

וְאִף שֶׁלְכַאוֹרָה הַדְּבַר פְּשׁוּט, כִּי כָּל הַנֶּסֶם שֶׁל פּוֹרִים הֵיךְ בְּדֶרֶךְ זֶה כְּאֲשֶׁר פּוֹר הַמֶּן נִהְפֵךְ לְפּוֹרִינוֹ, שֶׁהַהִסְתֵּר נִהְפֵךְ לְגִילּוֹי, וְהַצְרָה לִישׁוּעָה, כִּי אֶת הַגְּזִירָה לְהַשְׁמִיד אוֹיְבֵי הַיְהוּדִים גָּזַר הַמֶּן, וְגַם אֶת הָעֵץ לְתַלּוֹת אֶת הַמֶּן הַכֵּין הוּא עֲצֻמוֹ, וְאֶת אֶסְתֵּר הַמֶּלֶךְ מְמוּכָן, וְעוֹד כִּיּוֹצֵא בָּזָה, וְכַמְפּוֹרֵשׁ

ביאור עניין מלכות דאיתכסיא

אמנם נקדים לבאר בע"ה עניין עיקרי במאמר, דהנה יש להתפלא מאוד, אחרי שעיקר המאמר הוא, איך לגלות את ההסתרות לכל סוגיהם ולהפכם אל הדעת, אם כן למה התחיל בסעיף א בעניין אחר, שיש שני סוגי מלכות לכל אדם, באיתגליא ובאיתכסיא, והרי לעצם המאמר די במ"ש שיש לכל אדם מלכות, ושצריך להמשיך לה אריכות ימים, ואכן רביז"ל לא חזר לדבר בהמשך המאמר על המלכות דאיתכסיא, וגם לא נרמז בפסוק 'וביום הביכורים' שבסוף המאמר, והלא דבר הוא.

ונראה ברור, ששני סוגי המלכות שיש בבני אדם, דאיתגליא ודאיתכסיא, הם מכוונים כנגד שתי בחינות שיש בתורה, שמבאר באריכות בסעיף ג-ד, וכיוון שיש בתורה שתי בחינות, הנגלה שבה והנסתר שבה, דהיינו מה שהתורה מוכיחה וצועקת באזני הרחוקים 'עד מתי פתיים', שזה החלק הגלוי, ומה שהתורה ואותיותיה נמצאים בסתר גם בתוך העבירות ומחיים את כל הנופלים בכל מצב שהוא, שזה הסתרי תורה, וכיוון שהתורה היא הממשכת חיות אל המלכות, על כן יש גם במלכות שתי בחינות כאלה, הנגלה והנסתר, המלכות דאיתגליא היא זו שמוכיח את כל התלויים בו ליישר דרכם אל השי"ת, והמלכות דאיתכסיא היא המשלטת את אור וחיות השי"ת בכל המעשים של אלו התלויים בו, גם אם הם עצמם לא יודעים מזה.

ובזה יבואר למה אמר בסעיף ב, שצריך אדם לקיים במלכות שלו 'והיתה לה' המלוכה', ולהשתמש בה לשם שמים,

וזה פלא, כי הפסוק לא מדבר בממלכות בני אדם לשם שמים, אלא במלכות השי"ת עצמו, אלא שבזה רימז רביז"ל, שכל אדם במלכותו משליט את מלכות שמים ששרויה בו, לפעמים משליט את מלכות שמים באיתגליא, ולפעמים משליט באיתכסיא.

וממילא נמצא שהמקורבים אל הצדיק והתלויים בו, יש להם את הכח שביאר בסעיף ג, שהתורה מחיה את כל המעשים שלו, גם אלו שרחוקים מהשי"ת, ומהפכת אותם לזכות ולדעת, כי זה מה שפועל הצדיק באיתכסיא, חוץ ממה שפועל עליהם באיתגליא לקרבם בפועל אל השי"ת, ולהשמיע להם את מה שהתורה מוכיחה.

ביאור עניין רשע וטוב לו

ובזה יתבאר מ"ש רביז"ל בסעיף ד-ה שהדעת שמתגלה מתוך ההסתרה דווקא, הוא בחינת שלום, ועיקר בחינת שלום הוא הבחינה של מחלוקת לשם שמים, ובסעיף ט מבאר שזה סוד צדיק וטוב לו צדיק ורע לו, שזה הלכה כמותו וזה אין הלכה כמותו, ומסיים שרשע וטוב לו הוא הרשע המקורב לצדיק שהלכה כמותו, ורשע ורע לו, הוא מי שמקורב לצדיק שאין הלכה כמותו עיי"ש, וצ"ב למה נכנס לכל עניין זה של מחלוקת לשם שמים ושל צדיק שהלכה כמותו ושאיין הלכה כמותו, ובפרט צ"ב, למה סיים בעניין הרשע שמקורב ושאינו מקורב, ומה זה שייך למאמר, ואין דרכו להכניס דברים חדשים בסוף.

אבל ברור מאוד, שהבחינה של צדיק שאין הלכה כמותו, הוא זה שעובד את השי"ת ורוצה לעשות רצון קונו, ואינו

דברי אלוהים חיים', גם מהמעשים של הרחוקים, ועניין האנחה, הוא הגילוי של הרצון העמוק, שגם מי שהוא רחוק מהשי"ת ונמצא בהסתרה שבתוך הסתרה, אבל כל עוד הוא נאנח על מכשולותיו, וצועק על נפילתו, וזועק על ירידתו, ולא נוח לו בהסתרה הגדולה שבה הוא נמצא, עליו נאמר כל מה שנאמר בסעיף ג, שהשי"ת נמצא גם בהסתרה העמוקה, ובחצר בית הנשים, וכמ"ש (תהלים כב) 'כי לא בזה ולא שיקץ ענות עני'.

וההוכחה לזה הוא ממעשה מרדכי ואסתר, כי כבר הערנו לעיל, שלכאורה לא מובן למה זעק מרדכי זעקה גדולה ומרה, אחרי שמרדכי הוא הבחינה שמגלה את הדעת וסתרי התורה שבכל ההסתרות של כל הנופלים בחצר בית הנשים, אלא שבזה מתבאר שאם אין אנחה אין השמים מיטהר ואין דרך לגלות את החיות והתורה המסתתרים בתוך הירידות ומעשי העבירות, ואמנם אחרי זעקה זו, ואחרי תשובתם של ישראל נתעורר הכח לגלות את הטוב שבהסתרה, וגם זה רק בכח מרדכי עצמו, שאליו היו מקורבים כל ישראל, והיו בבחינת רשע המקורב לצדיק שהלכה כמותו, שהרי הוא היה זה ששולט על נשמתם בבחינת מלכות, כי הוא מרדכי הנקרא על שם המלכות כמבואר בסעיף ב.

ובזה יתבאר מה שהאריך רביז"ל בסעיף ג, שלימוד התורה מעורר את הבחינה של אריכות ימים שהיא בחינה של הדעת, ועי"ז ידע שנמצאים האותיות של התורה גם במעשי העבירות, 'לדעת את שלום אסתר', ולכאורה הרי האותיות של התורה כבר נמצאים שם, והם בעצמם בחינת התורה

מצליח להוציא רצונו לפועל, עד שאין מעשיו עולים כהוגן, ואין מעשיו נכונים על פי התורה שבאיתגליא, ואף על פי כן יש לו מקום אצל השי"ת מצד הסתרי תורה שבתוך ההסתרה, כל עוד שיש לו שם צדיק, כי בלבו הוא קרוב אל השי"ת, ורוצה רק אותו, וזה ככל מה שנתבאר בסעיף ג-ד, ואין זה עניין חדש, כי זה מה שבא לבאר בסעיף ט שאין הקב"ה מגנהו, כי אין לגנות איש אשר כזה.

וממילא מובן גם עניין הרשע וטוב לו, שהוא המקורב לצדיק, שגם הוא יש לו תקווה, כי הבחינה של תורה דאיתכסיא מתעוררת אצלו, על ידי המלכות דאיתכסיא שהצדיק שולט על המקורבים אליו, שנשמותיהם כפופים אליו, להשליט עליהם את התורה המכוסה והנסתרת, כמו שנתבאר לעיל.

וזה מה שבא לחדש בסעיף ט, להודיענו, שמי שחושב שיוכל לעשות מה שלבו חפץ, והשי"ת יגלה את הסתרי תורה שבתוך ההסתרה שלו, ואת התורה המסתתרת במחשבה דיבור מעשה של העבירות שלו, כמבואר בסעיף ג-ד, על זה בא רביז"ל בסעיף ט, וגילה שיש הקדמה מוכרחת לזה, כי זה נאמר רק במי שהוא עצמו בשם צדיק שהלכה כמותו, או בשם רשע שמקורב לצדיק שהלכה כמותו, ולא עוד אלא שיש עוד הקדמה מוכרחת.

ביאור עניין האנחה המטהרת את השמים

אמנם עוד דבר עיקרי בא לחדש בסעיף ט, וזה עניין האנחה, וכמבואר שם שרק זה מה שמעורר את הגילוי של 'אלו ואלו

ואחשורוש (כמ"ש תוס' ר"ה ג'), ודווקא לכן, משום שהיה בו טוב, על כן הסכים לזה, והרי לנו דוגמא שמלכותו של השי"ת בכל משלה, ומכל רע, אפילו רע רוחני ומכשול עוון, השי"ת מוציא טוב.

ואת זה רמז רביז"ל במה שביאר את הכתוב 'לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה' על גילוי התורה שבתוך ההסתרה, כי כבר אמרו חז"ל (עי' רש"י אסתר ב יא) על הפסוק הזה, שהיה מרדכי מצפה לראות מה יעשה בה, כי הבין והאמין שלא לחינם בא דבר זה שאסתר תלקח אל הערל והטמא, וזה משום שמרדכי ידע את כל אשר נעשה, והבין את הסוד של מלכות ההסתרה, שבכל דבר מסתתר כבוד שמים, גם ממה שנראה להיפך גמור, ורביז"ל מבאר שכדבר הזה ממש נעשה גם אצל כל אחד, ואכן בזוה"ק (כי תצא רעו) מבואר שכניסת אסתר לבית אחשורוש וכל מה שכלול בזה, רומז לכניסת כנסת ישראל אל הסט"א, שבסוף יצמח גם מזה קרן ישועה וצמח גאולה.

לתת לטוב לפני האלהים

ועוד, כי במה שהביא רביז"ל בסעיף ה את הפסוק 'ולחוטא נתן עניין לאסוף ולכנוס לתת לטוב לפני האלוהים', נתן לנו דוגמא נוספת לזה, להבין איך שייך שגם בדבר עבירה משובש שם השי"ת ותורת ה' כמבואר בסעיף ג, כי הרשע אוסף ממון, ומסתמא חושב שע"ז יוכל לשלוט ולהשליט את רשתו, כמו המן שעליו נדרש הפסוק, כי נתגאה בעשרו כמ"ש (אסתר ה יא) 'ויספר להם המן את כבוד עשרו וגו', ומזה באה גאוותו להשמיד את

שהיא האריכות ימים שהיא הדעת, ואם מי שנפל אין לו דעת לדעת שהם נמצאים שם, מה מוסיף לימוד התורה לעניין זה, אלא שזה מוכיח, שכדי לגלות את סתרי תורה, צריכים להקדים את הנגלה של התורה, שזה עסק התורה ממש, והכוונה בפשטות היא, שעל ידי שיהיה לכל הפחות חפץ בעבודת ה' ובצד הנגלה של התורה, אזי גם כל הנפילות שלו יהיה להם תיקון מצד הנסתר שבתורה שנמצא בסתר בכל מעשי האדם.

ועל כן נאמר 'ובכל יום ויום' שהיא התורה, מרדכי מתהלך, לדעת את שלום אסתר מכל חצר בית הנשים, ולהפוך את הירידות לעליות.

לדעת את שלום אסתר

ואז כשנתגלו ההסתרות, אזי נהפכו גם החטאים לדעת כמבואר בפנים, והקשינו לעיל, היכן רואים דבר זה במעשה מרדכי ואסתר, אכן באמת גם דבר זה נתגלה בפרשת מרדכי ואסתר, כי גם שם היתה ירידה ברוחניות לצורך עליה, שהרי נגזר על אסתר להכנס לבית אחשורוש כדי להציל את ישראל, ואף שהיתה מחוייבת בזה להציל את ישראל מ"מ בוודאי היה לבה שבור מגודל ההסתרה, על מה עשה ה' ככה שתצטרך להכנס שם, אבל בסוף נתגלה דווקא מזה האור הגדול של פורים, כי הנס נעשה באופן זה, כמו שאמרה 'ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת וכאשר אבדתי אבדתי' (אסתר ד טז), ועוד יותר, כי מבואר בכתבים (ע"ח שער מט פ"ו) שדרייוש הפרסי, שנתן רשות לחדש שוב את בניין בית המקדש השני, היה בנה של אסתר

ביאור עניין מרדכי - מר דרור

זבזה נבוא לבאר איך מתקשר עניין 'מר דרור' לפי פירוש רביז"ל בסעיף ב שהוא המלכות, עם פשוטו של מקרא שמדבר על הבשמים של שמן המשחה, וכן היה 'מר דרור' זה בבשמי הקטורת.

אכן הנה מבואר מחז"ל בכמה מקומות שעניין הבשמים מרמזים על המעשים הטובים והרעים, וקטורת מקשרת אותם לעורר גם את הטוב נעלם בתוך מעשי הרשעים, וכמבואר בגמ' (כריתות ו:): שזה הטעם שאמרה תורה להביא חלבנה, והרי ריחה רע, אלא לרמז לנו לצרף עמנו באגודה אחת בתפילתנו את פושעי ישראל, ועוד אמרו בגמ' סנהדרין (לז): ובמדרש (ב"ר פס"ה כב) על פסוק 'וירח את ריח בגדיו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה', אל תקרי בגדיו אלא בוגדיו, לרמז בכל הריח שיש גם לבוגדים ריח טוב.

ונמצא שהמר דרור שהוא ראש לכל הבשמים, וניתן בסממני הקטורת, הוא הנותן ריח טוב גם בחלבנה, וזה כמו שביאר רביז"ל שב'מר דרור' רמוז שכאשר ממשיכים אריכות ימים למלכות, זה מעורר את הגילוי שבהסתרה, לגלות את הטוב שיש גם במצבי ההסתרה של הרשעים.

ובאמת שמבואר בכמה ראשונים שבשמי המור הם סוג ליחה שלוקטים מתוך גרון בהמה טמאה הגדלה בירכתי ארץ (רמב"ם פ"א מכלי המקדש ה"ב, ועיין רמב"ן שמות ל כג), ויש פוסקים שהביאו עניין זה לדוגמא שמדבר טמא יכול לצאת דבר טהור (עיין בטור או"ח סי' רטז), לקיים מ"ש 'מי יתן טהור מטמא' (איוב יד ד), וא"כ

כל עם מרדכי על כי מרדכי אינו משתחוה לו, וכמ"ש 'וכל זה איננו שווה לי' (שם שם יג), וביארו חז"ל (מגילה טו:): ש'כל זה' היינו אוצרות עשירותו שחוקקים על לוח לבו, ועוד שבממונו קנה מאחשוורוש את כל ישראל להשמידם.

אבל הוא לא ידע שהקב"ה הוא זה ש'לחוטא נתן עניין', והכל הוא כדי 'לתת לטוב לפני אלוקים' זה מרדכי, נמצא שהחוטא בחטאו ובעונו, משמש את הצדיק נגד רצונו, ועוד דברים בגו, כי המן ובניו ביטלו בניין ביהמ"ק, כמ"ש בגמ' (שם), והכח שלו להשליט רצונו בא רק מרוב עשרו, אבל בסוף כאשר נתנה אסתר את מרדכי על בית המן, שלח חלק נכבד מהממון הזה אל ירושלים כדי לבנות את ביהמ"ק כמ"ש במדרש (שוח"ט תהלים סוף מזמור כב),

ועוד כי מבואר בגמ' (מגילה טו:), ובגירסת הע"י) שהיה המן עבדו של מרדכי, והמן אסף ממון, ובסוף בא מרדכי ואמר לו, עבדא למאן ונכסי למאן, כלומר דכיוון שהיה המן עבד למרדכי, הרי כל עשירותו ומעשה ידיו של עבד שנוקב מרגליות שייך אל אדונו.

וכן הוא גם ברוחניות, שיצה"ר והסט"א מתגדלים מתוך מעשה הרשעים, אבל בסוף יבוא השי"ת ויאמר לסט"א עבדא למאן ונכסי למאן, שהיזה"ר הוא שלוחו ועבדו של השי"ת, כי באיתכסיא, הרי הקב"ה שולט גם שם, וממילא מוכרח שמכל המעשים כולם יבנה ויתגדל קומת הקדושה.

מאמר זה של רביז"ל בסעיף ה-ח, הרי אותיות בולטות ומצטרפות, שכוונת רביז"ל לרמז שהמ"ן הרשע נקרא על שם המ"ן אשר ירד במדבר, שהוא הדעת המגלה את הטוב שבהסתר פנים גופא שבא על ידי המן, והיינו שהמן נקרא על שם הטוב הגנוז גם בו.

ביאור עניין שורר בביתו

זבזה נבוא לבאר בע"ה עניין נוסף, דהנה בסעיף א מביא דוגמא לשררה מועטת וקורא לה 'שורר בביתו', ויש לעיין למה נקט לשון זו שהיא לשון הכתוב באגרות הראשונות ששלח אחשוורוש 'להיות כל איש שורר בביתו ומדבר כלשון עמו' (אסתר א כב), וצריך לבאר מה עניין פסוק זה לכאן, וא"א לומר שלא בדווקא נקט לשון הפסוק, שהרי כל המאמר דילן מדבר על פסוקי מרדכי ואסתר כמו שנתבאר לעיל, וא"כ בוודאי שבדווקא נקט כן.

ואמנם באמת שאת המעשה עצמו צריך לבאר, למה שלח אחשוורוש כן, ולמה גזר על כל הממלכה גזירה זו רק משום שאשתו מרדה בו, ובכלל צ"ב למה מסופר זאת במגילה ומה שייך דבר זה אל הנס, וכבר אמרו חז"ל ע"ז (מגילה יג:) שבשלחו איגרות אלו נעשה שחוק בעולם, כי היה נראה כחוכא וטלולא, שהרי בוודאי שכל איש שורר בביתו גם בלי אגרת המלך, ובוודאי שרביז"ל רמז לישב תמיהות אלו ע"פ מאמר זה.

והנה התוס' (מגילה שם) בשם המדרש, שממוכן זה דניאל, ולפי שהיה נשוי לשרית שהיתה גדולה ממנו ולא היה יכול לכופה

מבואר היטב שייכות הדברים לפשוטו של מקרא, שהרי זה כל דברי רביז"ל כאן כמו שנתבאר, שיש כח להפוך רע לטוב, על ידי המלכות דקדושה.

והנה אמרו בגמ' (שבת פח:) שעל חטא העגל נאמר הפסוק (שה"ש א יב) 'בעוד המלך במסיבו נרדי נתן ריחו', פירוש שבעוד היותנו תחת חופת הר סיני, הלך לו הריח הטוב שלנו, ואמרו שם שבכל זאת עדיין חביבותא גבן, שהרי נאמר 'נרדי נתן ריחו' ולא נאמר 'עזב ריחו', ואח"כ אמרו שם על הפסוק הבא אחריו, 'צרור המור דודי לי בין שדי ילין', שאע"פ שמיצר ומימר לי דודי בעונש חטא העגל, בכל זאת בין שדי ילין, הרי משמע שהריח הטוב הוא של צרור המור, כי דווקא המור הוא הנותן ריח טוב גם אחרי חטא העגל, ולא די שלא נגרע הריח הטוב, אלא שעוד מוסיף ריח טוב, וכדברי רביז"ל כאן, שמתוך ההסתרה הגדולה מתגלים סתרי התורה.

ועל הקטורת הזו רמז רביז"ל במה שהביא בתחילת המאמר את הכתוב 'בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי', כי החלבנה שבקטורת פועלת דבר זה.

ויש להוסיף רמז בעניין זה, כי חלבנ"ה כמניין המ"ן, וצרו"ר כמניין מלכו"ת, והמור זה מרדכי, א"כ צרור המור, הוא מלכות דקדושה של מרדכי שמוסיפה ריח טוב גם בחלבנה, ובהסתר פנים שבא מהמן, ואכן כבר אמרו חז"ל (סנהדרין צו:) 'מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק', ואמרו (מגילה ו.) שההתבסמות של פורים היא עד שיאמר 'ברוך המן', ומבואר בכתבים (פע"ה לפורים) שאמירת ברוך המן הוא לתת כח לניצוץ הטוב שבקליפה, וכל הלומד המשך

וביארו שהכוונה היא שהם קורים להשי"ת אלהא דאלהיא, דהיינו אלוהי האלילים שלהם, אבל לכאורה זה עניין אחר ממ"ש רביז"ל, כי בגמ' רק אמרו שהם גם מאמינים בהשי"ת כעילת העילות, אבל מלשון רביז"ל הרי משמע שגם כל עבודתם מתפרשת בצורה נעלמת כעבודת ה'.

אלא בוודאי שרביז"ל רומז בזה, שיש צדיק אחד שמושל באיתכסיא ובהעלם גם על עובדי עבודה זרה עצמם, וממילא כיוון שהוא עובד את ה', על כן גם מעשיהם וגם מה שהם משתחווים לצלם, נחשב שעובדים בהעלם את השי"ת, אחרי שהם כפופים אל זה הצדיק שהוא עובד ה', ובזה גופא מתקיים הפסוק 'בכל מקום מוקטר לשמי', כי כל מה שעושים, באמת אינו אלא על דעתו, וזה דומה למ"ש בגמ' 'דקרו ליה אלהא דאלהיא', דהיינו שעובדים עבודה זרה בתורת ענף ואמצעי, אבל מודים הם שהשורש לכל הענפים והאמצעים הוא השי"ת, וכמו כן הוא גם בעניין המלכות דאיתכסיא, שאלו שעובדים איזה דבר, שהדבר הזה כפוף בהעלם אל צדיק המושל באיתכסיא, נמצא שהם לא עובדים עבודה זרה גרידא, כי זה רק האמצעי, אבל השורש הוא עבודת ה', כי הע"ז שהם עובדים, כפוף גם הוא אל הצדיק, וממילא גם הם כפופים בהעלם אל הצדיק שהוא עובד את השי"ת.

וממילא מיושב כל מה שהערנו.

דניאל איש המודות

ובזה נשוב לבאר עניין 'שורר בביתו', דהנה מבואר בסעיף א שיש לכל אחד בחינת מלכות, יש שורר בביתו, ויש שרי

לדבר בלשונו על כן יעץ לעשות כן ע"כ, וזה דבר מפליא מאוד, וכי דניאל איש חמודות שהיה גדול בבחינה מסויימת מן הנביאים (שם ג.), והוא זה שנבחר לגלות את הקץ, והוא המחבר של ספר דניאל שהוא אחד מכ"ד ספרים שנאמרו ברוח הקודש, והוא שמסר נפשו על התפילה להיכנס לגוב אריות, וכי אלו היו דאגותיו, ומה ממנו יהלוך אם ידבר כלשון אשתו, וכי זה סותר אחת ממצוות ה', וכי עבור זה ישלח אגרות בשם המלך לכל הממלכות 'להיות כל איש שורר בביתו ומדבר כלשון עמו', והרי אם היה מעשה כזה אצל אחד מגדולי ישראל, בוודאי שהיה משתמש במידת הוותרנות ומדבר כלשון אשתו.

בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי

אכן נראה שהכל מתבאר על פי מ"ש בסעיף א שיש לכל אחד בחינת מלכות באיתכסיא, ויש מי שבאיתכסיא הוא מושל על כל הדור, שכולם כפופים אליו בהעלם, והביא רביז"ל דוגמא לזה מהשי"ת, שנאמר 'בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי', ומפרש רביז"ל 'שאף שהם עובדים עבודת אלילים, על כל זה בהעלם גדול הם כלם נכנעים אליו יתברך, ועובדים אותו יתברך' עכ"ל, וצ"ב מה הראיה שמביא רביז"ל ממלכות השי"ת למלכות בני אדם, ומהיכי תיתי שיש גם אצל בני אדם בחינה כזו, וכי אפשר לדמות נברא לבורא.

ועוד צ"ב עצם הדבר שכתב, שהם עובדים את השי"ת בהעלם, ולא מובן לכאורה איך שייך דבר זה, ומסתמא כוונת רביז"ל לרמז לדברי הגמ' (מנחות קי.) שהפסוק מדבר גם על עובדי עבודה זרה,

הדבר, אלהא דאלהיא, שהוא השי"ת אשר אליו משתחווה דניאל, אשר אליו משתחווה נבוכדנצר, אשר אל צלמו השתחוו בני ישראל.

לא עשו אלא לפנים

זוה סוד דברי הגמ' (שם) שהסיבה שהשי"ת נשא להם פנים לבסוף, היה משום שהם לא עשו אלא לפנים, ובפשטות הכוונה היא שלא רצו לעבדו אלא מיראה עשו, אכן יש להקשות, שהרי אסור לעבוד עבודה זרה גם מיראה, ומחוייבים למסור נפש, ולדעת אביי (סנהדרין סא:) מי שעבד עבודה זרה מיראה חייב מיתה, ומה מועיל זה שהם עשו רק לפנים, אלא שכוונת הגמ' לתרץ, שרק לפנים ובבחינת מלכות באיתגליא עבדו את צלמו של נבוכדנצר, אבל בבחינת מלכות באיתכסיא היה זה עבודת ה'.

נמצא שכל הישועה שבאותו דור היה מכח שנתגלה הטוב שגנזו גם בתוך העבירות, וסתרי התורה שבתוך ההסתרות, כי נתגלה מה שנעשה בדרך נסתרת ובאיתכסיא, על ידי צדיק המושל על כל הדור באיתכסיא, ועל כן **דניאל** כמניין המ"ן, כי הוא העומד לנגדו זה לעומת זה, וכדברי רביז"ל בסעיף ה, שמלכות המן כנגד מלכות דקדושה, ועל כן מניין שניהם כמניין המל"ך, כי אכן דניאל היה עמוד מלכות ישראל בדורו, כי היה מזרע המלוכה ומבית דוד, כמ"ש בתחילת ספר דניאל (א ג).

זוה מה שפעל מרדכי בזה שהיה מתהלך לדעת את שלום אסתר ולגלות את מה שמוסתר בההסתרה, ולהפוך ההסתרה

אלפים, וזה באיתגליא, וכמו כן באיתכסיא, ויש מי שאין לו שום ממשלה, ומשמע שהוא אפילו לא שורר בביתו, אבל באיתכסיא הוא מושל על כל הדור, שכולם כפופים אליו בהעלם, וכאשר נחקר מי הוא זה הצדיק שאפילו לא היה שורר בביתו, ובכל זאת מושל על עובדי עבודה זרה, עד שהשתחוויה שלהם לע"ז נחשב על ידי זה כעבודת ה', נראה שהוא זה דניאל איש חמודות, וכמו שהבאנו מדברי התוס' שבאיתגליא לא היה דניאל שורר בביתו ומדבר כלשון עמו אלא כלשון עמה, ובכל זאת הרי היה באיתכסיא מושל על כל עובדי העבודה זרה שבאותו דור, כי הרי נבוכדנצר מלך אז בכיפה (מגילה יא.), ודניאל עלה לגדולה בביתו, עד שנבוכדנצר השתחווה לו ורצה להקריב לו קרבנות, ככתוב במפורש בפסוקי ספר דניאל (ב מו), ובגמ' (סנהדרין צג.) אמרו שעל כן ברח דניאל מבבל בזמן הגזירה של השתחוויה לצלם, כדי שלא יתקיים בו הפסוק 'פסילי אלהיהם תשרפון באש' (דברים ז כה), שהרי נבוכדנצר עשה ממנו כמו אלהות, ונמצא א"כ שכל העולם השתחווה לנבוכדנצר, ונבוכדנצר השתחווה לדניאל, אשר הוא היה משתחווה להקב"ה שלש פעמים ביום, ככתוב (דניאל ו יא) 'זימנין תלתא ביומא הוא ברך על ברכוהי ומצלא ומודא קדם אלהיה'.

וכאשר נתבונן עוד, הרי נמצא דבר נורא ונפלא, שהרי כל הגזירה וההסתרה שבתוך הסתרה שהיו בדורו של המן, היה משום שהשתחוו לצלם של נבוכדנצר (מגילה יב.), והיה זה נחשב להם לחטא של ע"ז, אבל זה היה רק באיתגליא, כי באיתכסיא הרי כל מה שהשתחוו לצלם של נבוכדנצר, היתה השתחוויה לשורש

של 'שורר בביתו', ובחינה ראשונה של מלכות דאיתגליא, כדי שיוכל לעורר גם את הבחינה של מלכות דאיתכסיא.

ועל כן הפרשה הראשונה של מגילת אסתר, שהיא הקדמה לכל עניין המגילה, היא זו שנאמר בה מה שרצה דניאל, 'להיות כל איש שורר בביתו', לגלות מלכות דאיתגליא, ועי"ז לגלות גם מלכות דאיתכסיא.

אין יאוש בעולם

ומכל אריכות הדברים למדנו את דרך ההתחזקות, לדעת שמלכותו בכל משלה, ומלכות שמים נמצאת בכל מקום, ועל כן מכל מקום אפשר לשוב אליו יתברך, וזה כמו מה שמבואר בשיחות הר"ן (סי' ג) שאין יאוש בעולם כלל כי תשובה גבוהה מהתורה, ואם יזכה יהיה נעשה מעוונותיו עניין אחר לגמרי עיי"ש, והיינו בחינת מלכות דאיתכסיא שביארנו לעיל, שזה כבוד שמים העולה מכל מקום, אמנם התנאי לזה הוא, אם יהיה האדם מקושר אל הנגלה של התורה, לרצות את השי"ת, ולחפוץ בטוב, ולהאנח מעומק לב בזעקה גדולה ומרה על ההסתרה הגדולה שבה הוא נמצא, ויחד עם זה להיות מקורב לצדיק שהלכה כמותו.

לדעת, ועל כן כל המשא ומתן בין מרדכי לאסתר על דבר הגזירה נעשה על ידי התך, ואמרו חז"ל התך זה דניאל (מגילה טו.), וזה רמז נפלא, שכל הכח של מרדכי לגלות את הסתרות, היה על ידי שעורר את הבחינה של דניאל.

מגילת אסתר

ובזה יתבאר העניין שביקש דניאל להיות שורר בביתו, ובעבורו נגזר כן על כל המדינות, וכבר תמהנו מאוד על זה, אכן אחרי שנתבאר שהוא היה עמוד בחינת מלכות דאיתכסיא בדורו, לעורר את הבחינה של סתרי התורה שבתוך ההסתרות כולם, ואחרי שנתבאר לעיל, שמלכות דאתגליא של כל צדיק הוא הבחינה שבה הוא מוכיח ומזהיר ומעורר את הבחינה הפשוטה של הנגלה של התורה שמוכיחה ומזהרת 'עד מתי פתיים תאהבו פתי', ואחרי שנתבאר לעיל באריכות, שאין אפשרות לזכות לגילוי הטוב שבתוך ההסתרה, אלא אם כן תהיה לו גם בחינה של התעוררות לעבודת ה' בפשטות, שזה עניין האנחה שביאר רביז"ל בסעיף ט, ונתבאר שזה עניין עסק התורה שמעורר את סתרי ההסתרות, ממילא מובן שהיה דניאל מוכרח שתהיה לו לכל הפחות בחינה

על ידי ההסתרה בעצמה נתגלה הנס של פורים

מה שבמגלת אסתר מתחיל הספור ממלכות אחשורוש וכו', ואיך ששלה פתבים אחר כך (אסתר א) להיות כל איש שרר בביתו וכו', כי כל ענין מגלת אסתר הוא איך שהמלכות דסטר אחרא בחינת המן עמלק התגרה מאוד במרדכי שהוא בחינת מלכות דקדשה, בפרט בעת תקף ההתגברות של ההסתרה שבתוך הסתרה עד שנלקחה אסתר לבית המלך וכו', והנשם יתברך היה בענינו והפך ההסתרה לדעת וכו', עד שדיקא על ידי זה שנלקחה אסתר לבית המלך היה כל הנס של פורים עד (שם ח) ותשם אסתר את מרדכי על בית המן וכו'.

כיון שהשתמש אחשורוש במלכותו להנאתו ולצרכו, לכן איבד כח מלכותו עד שלא מלך אפילו על אשתו

וזה שמתחיל לספר איך שגברה אז ההסתרה, והתגבר בחינת מלכות דסטר אחרא בחינת מלכות אחשורוש, וכמאמר רבותינו ז"ל (מגלה י"ט) כשבת המלך וכו' על כסא מלכותו, שמנה וטעה וסבר שכבר פלה זמן ההבטחה של בנין בית שני ושוב לא יבנה חס ושלום, ועל זה עשה משתה גדול וכו'. רק מחמת שהשתמש עם המלכות רק להנאתו ולצרכו, והיה המלכות בידו כעבד למלאות תאותו שזה ענין המלכות דסטר אחרא הפוך בחינת המלכות דקדשה שהוא רק לעבודת השם יתברך וכו', על כן שלח אחר ושתו בשביל תאותו להתפאר בימיה לפני העמים והשרים, והיא לא רצתה לבוא אליו ובזתה אותו בדברים מגנים ועל ידי זה נתבלבלה כל הסעודה, ונראה אז בחוש שהמלכות דסטר אחרא אין בה ממש, כי הלא הוא מולך בכפה ולבסוף אין לו ממשלה אפילו בביתו על אשתו, שזה בחינת הכתבים ששלח אחר כך, להיות כל איש שרר בביתו ומדבר כלשון עמו (כי עקר המלכות והמשלה הוא על ידי דבור בבחינת מלכות פה), ושחקו ממנו הכל כמאמר רבותינו ז"ל (מגלה י"ב): אלמלא אגרות הראשונות וכו'. וזה היה סבה להצלת ישראל והתגברות בחינת המלכות דקדשה שיש בכל אחד מישראל בבחינת (אסתר ט) ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם וכו'.

(פרפראות לחכמה)

תפילה לפורים ע"פ תורה נ"ו

וּנְזָכָה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל וּלְמַחֹת וּלְכַלּוֹת וּלְעַקֵּר קַלְפֹת הַמֶּן עֲמֶלֶק מִן הָעוֹלָם, שֶׁהוּא תַאֲוֹת מָמוֹן, וְלַהּוֹצִיא כָּל חַיִּית הַקִּדְשָׁה מִמֶּנּוּ וּלְהַשִּׁיב וּלְהַחְזִיר כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וְכָל חַיִּית הַקִּדְשָׁה לְשָׂרְשָׁם הָעֲלִיּוֹן שֶׁבְּקִדְשָׁה, וּלְחַזֵּר וּלְעַשׂוֹת מֵהֶם תּוֹרַת הַקְּדוּשָׁה. וּנְזָכָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תְּמִיד קִדְשֵׁי מְרָדְכִי הַיְּהוּדִי וְאַסְתֵּר הַמְּלֵכָה. וְתַעֲזָרְנוּ וְתַזְכְּנוּ לְגַלוּת וּלְהָאִיר כָּל הַגּוֹגִין עֲלָיִן שֵׁישׁ בְּכֶסֶף וְזָהָב וּנְחָשֵׁת בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה גְדוּלָה כְּרַצוֹנָה הַטּוֹב, וְתַחְמַל עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת בְּאַמֶּת. וּנְזָכָה לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת וּלְהַרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה, וְאַתָּה תִּרְחַם עָלֵינוּ מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִמְשָׁךְ לָנוּ פְּרִנְסָה וְשִׁפְעַת טוֹבָה וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וּרְחֻמִּים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְדַעַת שְׁלֵם דְּקִדְשָׁה וְכָל טוֹב. וְתַבְטֵל הַמַּחְלֶקֶת מִן הָעוֹלָם. וְתַעֲבִיר כָּל מִינֵי שְׂנְאָה וְקִנְיָה וְקִנְטוֹר וּמְרִיבוֹת מִכָּל עַמֻּם בֵּית יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם. וְתִמְשָׁךְ רַחֲמָנוּת וְשָׁלוֹם בְּעוֹלָם, שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם גְּדוֹל בְּאַמֶּת בֵּין כָּל עַמֻּם בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְכָל בְּאֵי עוֹלָם כְּלָם יִרְחַמוּ זֶה עַל זֶה בְּאַהֲבָה גְדוּלָה וּבְרַחֲמִים גְּדוּלִים בְּאַמֶּת. וְתַתֵּן לָנוּ פְּרִנְסָה טוֹבָה מִן הַשָּׁמַיִם, וּכְשֶׁם שֶׁכִּלְפַלֵּת אֶת עַמֻּם יִשְׂרָאֵל בַּמְדָּבָר אֲרַבְעִים שָׁנָה, וְנִתְּתָ לָהֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְכָל דָּבָר לֹא חָסְרוּ, כִּי הִסְפַּקְתָּ לָהֶם כָּל צְרָכָם, כֵּן תַּחְמַל עָלֵינוּ בְּחַסְדִּיךָ, וְתִשְׁפִּיעַ לָנוּ פְּרִנְסָה טוֹבָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְתַתֵּן לָנוּ כָּל מַחְסוֹרֵנוּ בְּלִי שׁוּם יְגִיעָה וְטִרְחָא וְטִרְדָּא כְּלָל, בְּאַפְּן שְׂנְזָכָה לְעַשׂוֹת רַצוֹנָה וּלְשִׁמּוֹר חֻקֶיךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וּלְעַסֵּק בְּתוֹרָתְךָ תְּמִיד יוֹמָם וְלַיְלָה בְּלִי שׁוּם בְּטוֹל כְּלָל. כִּי כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל וְיָמֵינוּ כְּצֶל עוֹבֵר וְאֵם לֹא עֲכָשׁוּ אִמְתִּי.

(תפילה נ"ו)

שבילי שושן

ללכת ולחיות את ימי הפורים הקדושים הבעל"ט עפ"י תורה נ"ו
ע"פ דברי מוהרנ"ת בליקוטי הלכות

דבר עמנו כמה פעמים, שרצונו חזק מאד שגלה עם התורות שגלה וכו', דהינו
שיהיו כל עבודתו והלכותו ביראת ה' על פי הנאמר באותה התורה (שיחות הר"ן רצ"ז)

כיון שכוונתו בסעודה זו היתה כדי
להשקיע את בני ישראל
בהסתרה שבתוך ההסתרה לכן
השתמש בה בכלי המקדש, כי כלי
המקדש הם בחינת עשירות דקדושה
אשר אין ההדיוט רשאי להשתמש
בהם, ועיקר התגברות קליפת המן
עמלק הוא בבחינת מאסף ממון לפגום
בעשירות דקדושה לכן השתמש
בסעודה זו בכלי המקדש היקרים

(הכשר כלים ג)

השתלשלות סיפור המגילה:

אחשוורוש ישב וחישב אם עברו
כבר שבעים שנות
גלות, כיון שטעה בחשבונו וחישב
שכבר עברו שבעים שנה ועם ישראל
לא נגאלו, הבין בדעתו כי בני
ישראל כבר נפלו לשינה של שבעים
שנים, ושוב לא יצאו מההסתרה
אשר בה הם נמצאים כי אין בהם
כח לגלות ההסתרה.

(פורים א, א)

המן הרשע אף על פי שהמלכה ושתי
היתה מרשעת כמוהו, מסכים
וחפץ שיהרגו אותה, כי כל כוונתו
היא שעל ידי זה תילקח אסתר -
ההסתרה אל בית המלך אל תוך
הטומאה השוררת בביתו של
אחשוורוש, כי זוהי כל מטרת קליפה

כדי להעמיק ההסתרה ולהשקיעם
בתוך הטומאה שלא יוכלו
לגלות ההסתרה לעולם ח"ו, הזמינם
לסעודות ומשתאות כדי שיפגמו בפגם
האכילה אשר היא בבחינת הסתרת
פנים כמובא

(שם)

נשמות ישראל, הוא עומד ומספר סיפורי מעשיות כדי להעירם מהשינה אשר נרדמו בתרדימה בתוך ההסתרות, והוא מקיים בהם ויגד לאסתר המלכה לספר ולעורר בעת ההסתרה אשר בכל מקום ומקום נמצא בו הקב"ה

(שם, א)

ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי, כי דברי מרדכי נאמרים שם בתוך ההתרה כי הם מגלים ומכריזים לרחוקים שיש להם לשוב בתשובה אל ד', וסיפורי דברים נקראים לפני המלך בספר הזכרונות

(שם)

המן הרשע מנסה בכל זאת להתגבר על בני ישראל על ידי עשרת אלפים ככר כסף שהוא שוקל לידי אחשוורוש, כי הוא רוצה להפילם את המלכות דקדושה על ידי תאות עשירות, מאסף ממוץ. ובכך למנוע את גילוי ההסתרה ח"ו.

(ראש חודש ג)

התקבצו בני ישראל בשושן הבירה ועסקו בהלכות קרבן העומר, אשר כלליות ענין

זו להשקיעם בהתרה שבתוך ההסתרה שלא תוכל להתגלות ח"ו.

(שם, קריאת התורה א)

כיון שהגיע חודש אדר אמר המן בליבו כי בחודש אשר מת בו משה אשר משה רבינו הוא כלליות שורש התורה, אם כן בחודש אשר נתבטל בו כח התורה שוב אין כח להמשיך אריכות ימים לתוך המלכות וכעת ניתן להתגבר על המלכות דקדושה שלא תוכל ההסתרה להתגלות.

(פורים א, ב)

אבל המן יודע שגורלם של בני ישראל הוא גורל נצחי כי הקב"ה מקיים בהם 'אתה תומיך גורלי' ומגריל להם חלק טוב בכל עת, לכן 'הפיל' את הפור, כי הוא הפיל והפך את הגורל הטוב שיהיה גורלם רע למען יישארו בתוך הסתרתם ושקועים בטומאתם רח"ל.

(שם)

מדרכי הצדיק, הצדיק הגדול, בעל כח המלכות אשר יש בידו לגלות כל ההסתרות כולם של כל

אשר בו חל ל"ג בעומר וכפי שנתנו לזה סימן 'פל"ג': פורים - לג בעומר, כי לג בעומר הוא יום השגת התורה של ספירת העומד שהם כלליות הימים והמידות שהם כלי החיות של התורה שעל ידם ממשיכים מלכות לגלות כל ההסתרות

(ראש חודש ג')

❧ מצוות יום הפורים: ❧

מגילת אסתר היא קריאה קדושה של תורה חדשה המגלה את ההסתרה הנוראה, וגילוי הדעת הוא על ידי שלימות הדעת שהיא בחינת מחלוקת לשם שמים, אשר משיגים אותה על ידי אנחה באמת, אשר עי"ז מקבלים הדיבורים מהידיים, ולכן צריך לקרותה מתוך הכתב דוקא כדי לקבל כח הדיבורים מבחינת הכתיבה של הידים דייקא, אבל אם קראה בעל פה לא יצא

(פורים א, ה)

בקריאה קדושה זו נכוון בכל פעם למחות את זרעו של עמלק כי הוא רוצה לטמאנו בטומאותיו כדי שנסקע ח"ו בהסתרה הנוראה, וע"י קריאה זו אנו מוחים את שמו וזכרו, כי על ידה אנו נזכרים

העומר הם מ"ט ימים שהם כלליות הימים והמידות שבהם ממשיכים חיות מחי החיים לגלות על ידם סתרי תורה בכל מקום ומקום, כדי שיוכלו על ידי הלכות אלו להתגבר על ההסתרה הנוראה.

(שם)

ביום טז ניסן יום הנפת העמור המרמז על שיעורי התורה הנותנים כח אל המלכות דקדושה לגלות ההסתרה, ביום תלו את המן על העץ והכניעו את מי שמחשיך עיניהם של ישראלו משקיעם בתוך ההסתרה

(ראש חודש ג')

ביון שהתגבר מדרכי על המן נעשה תורה חדשה ונקבעה מגילת אסתר אשר נוספה לחלקי התורה, כי על ידי גילוי ההסתרה נעשה תורה חדשה ממש.

(שם, ב)

לאחר שהכניעוהו קבעו את יום הפורים לזכר הנס, ולכן יום הפורים חל תמיד ביום בשבוע

כי לפי הגדלת הדעת מתעוררת בנו
מידת הרחמנות לרחם על העניים
ולפרנסם בהרחבה

(פורים א. ז)

גם נכוון בזה להכניע מלכו תהמן
עמלק שהיא תאות איסוף
וקיבוץ הממוץ, ולכן נפזר ממון לרוב
ביד נדיבה.

(שם)

שולחים משלוח מנות איש לרעהו
אפילו לעשירים, כדי
להרבות שלום בין איש לרעהו כי לפי
הגדלת הדעת כך מתרבה השלום בין
כל ההפכים כולם.

(שם)

לאחר מכן נשב לקיים מצוות
סעודת פורים, כי דעת זו
שזוכים אליה היא בבחינת אכילת
'מן', וזה סוד אכילת סעודת פורים
אשר אוכלים בה לחם מן השמים
ממש

(שם)

מתכלית החיים לשוב בתשובה
שלימה לפניו יתברך ולחדש כנשר
נעורינו בתורה ועבודה כרצונו.

(שם ד)

בבוקר יום הפורים מוציאים את
ספר התורה וקורים בו
פרשת ויבוא עמלק המדברת ממעשיו
הנוראים אשר עשה בעם ישראל, ואין
בפרשה זו אלא ט' פזוקים, ואף שעל
פי ההלכה אין לקרות פרשה שיש בה
פחות מי' פסוקים, מ"מ אנו קורים
פרשה זו להורות שעדיין לא נמחה
זכרו לגמרי, כי הוא עדיין נלחם בנו
להתסיר את השם יתברך מאיתנו
בהסתרות שבתוך הסתרות.

(קריאת התורה א)

מיד לאחר מכן אנו קורין את
המגילה הקדושה להשלים
מחייתו של עמלק ולצאת מכל
טומאותינו להאיר את כל המקומות
החשוכים ולגלות ההסתרות לגמרי.

(שם)

לאחר קריאת המגילה אנו נותנים
מתנות לאביונים ביד רחבה,

ואז נקיים בסילודין את מצות היום
להשתכר ביין עד כלות הנפש
עד דלע ידע, כדי להיכלל ב'גורל'
העליון שהוא שכל עליון ורחמים
גמורים אשר אין שם שם התרה
שאינה מתגלית כי שם הוא מקום
שלימות הדעת לגמרי.

(שם ו)

ובסעודה זו מצוה 'להרבות' בה
באכילה, כי אכילה זו
היא בחינת הדעת אשר היא נשלמת
ביום זה ביותר לגלות כל הסתרה
והסתרה.

(שם)

אשרינו מה טוב חלקינו אשר אנו הולכים ופוסעים בפסיעותיה של התורה הקדושה
אשר נתגלה לנו על ידי מדרכי הצדיק בעצמו, ומה נעים גורלינו אשר כל עסקינו ביום
הקדוש הזה הם על פי הקדמותיו ועצותיו למצוא בהם מזור ומרפא לנשמותינו!

❧ 'כי התורה היא בחינת מה' ❧

מה? איך? ולמה?
שאלות לעובדא ולמעשה בתורה נ"ז

ד. האם מי שעובר עבירה ולא שנה בה הוא גם הופך הצירופים או רק מי שעבר ושנה ח"ו?

ה. האיך שייך שיהיה עשירות דקדושה שלא יינק ממנו קליפת 'מאסף ממון'?

ו. איך יתכן שכפי הנראה לפעמים הרשעים מרויחים פרנסתם בקלות, והאנשים הכשרים שבוודאי דעתם גדולה ומלכותם שלימה יותר טורחים כל כך בפרנסתם?

א. האם לימוד תורה בפה הוא גם ללמוד ב'קול' או בעיקר למלמל ולהוציא בשפתיו?

ב. אם המלכות היא בבחינת שרי עשרות, מאות, ואלפים, א"כ למה שרי העשרות והמאות צריכים לעסוק בענין המלכות, הרי הם מתתקנים על ידי השרים העליונים? וכן מדוע לא ניתן לסמוך על תיקוני הצדיק הנעשים ממילא לכל הנשמות כולם?

ג. אדם שנהנה מהצלחתו בחינוך בנו וסביבתו, האם הוא בבחינת הרבנות מקברת ח"ו?

ניתן לשלוח תשובות וכן שאלות נוספות אשר יפורסמו
בחלקם בקובץ הקרוב בס"ד למספר פקס: 02-5823828

חצרות כפשוטן!

קצת חצות

לשמד את השמד
האשמורת התיכונה
לקק על החוקן
אוכרה גיעוד כליחה
כי
מתיש לך רחוק מד?
לא מדובר עדיין?
אתך יכול לטעות את
סדר היום?
לא מתיש ראד לכר?
כי

סדר שחכם בעוד לילה ויגמון
עמ ים אשכול צעדים
ממשיים והגשמת בורות אין
למים את ריבויים ממשקם
ושלך עורך תמה המכר
המעות וסיפורים מתובלים
ברביר וזיוק הודו כה מעשית
דבר דבור על אפני המקלים
את כל הליך המעשה סודת
הליכה ער וחתם אור היום

גם על בית אשכול ויגמון
לכות קצת שחכם סוד
קרב נחמה לך ויגמון נאמר
החל אור חכם על ודמים
המעות חזיונות אלוים
נמלה חיים ופנה המבאר
גמל נע וזקן

מקו להשית בחצרות הספרים של אנשים
המסנה ראשית:
הפינה של רבינו
ביוהנניס היכל מוהר"ן
0533142026

כל השיעורים על התורה הזמנית

קו מערכת ברסלב - אידיש

בא"י - 02.560.7387 ארה"ב - 605.313.1800

ענגלאנד - 0330.390.0487 בעלגיע - 323.808.1775

כדי להגיע לשלוחת התורה הזמנית בהכנסך למערכת הקש 700.

לאוצר השיעורים הקש 1 - לשמיעת שיחת חברים על התורה

הקש 2 - להשמיע שיחת חברים על התורה - הקש 3. שיעורי

הדרכה על התורה הקש 4

סדר השיעורים באוצר השיעורים בשלוחה 1

הגה"ח ר' גדליה קעניג זצ"ל - שלוחה 1

הגה"ח ר' אברהם יצחק כרמל זצ"ל - שיעורי עיון - שלוחה 2 [12 שיעורים]

הגה"ח ר' משה קרמר שליט"א - שיעורי בקיאות שלוחה 3 ו 11 [6 שיעורים]. שיעורי עיון שלוחה 21 [11 שיעורים].

הר"ר אברהם שמחה האלד שליט"א שלוחה 4 - שיעורי בקיאות למתחילים [5 שיעורים]

הר"ר מיכאל חשין שליט"א שלוחה 5 - תמצית וקשרי התורה - [5 שיעורים].

הר"ר בנימין זאב חשין שליט"א - שיעור הקדמה - שלוחה: 6 [2 שיעורים]. שיעורים בביאור הליקוטים - שלוחה: 2 [21 שיעורים]. שיעור סיכום על התורה שלוחה: 3.

הר"ר יעקב נתן אנשין שליט"א שיעור על שלשה מיני הסתרה - שלוחה 0: שיעורים לעובדה ולמעשה

שאלות ותשובות / שיעורים / דרשות

718-362-8870

ענגלאנד

0330.350.3064

אי

079.704.0073

קו שואל ומשיב - אידיש

הר"ר צבי קרעמר שליט"א - שיעורי בקיאות שלוחה 54. ולאחמ"כ 56

הר"ר אברהם יעקב הערשקאוויטש שליט"א - שיעורים ע"פ המועדים. שלוחה

3 ולאחמ"כ 56.

קו מוקד ברסלב - לשה"ק

מוקד ברסלב

02-999-3-148

כדי להגיע לשלוחה התורה הזמנית הקש 20

הגה"ח ר' בנימין זאב חשין זצ"ל - שלוחה 1 [2 שיעורים].

הגה"ח ר' אברהם יצחק כרמל זצ"ל - שלוחה 2 - [2 שיעורים הכנה לפורים].

הרה"ח ר' צבי חשין שליט"א שלוחה 3 - [24 שיעורים].

הרה"ח ר' שמעון טייכנר שליט"א שלוחה 4 [3 שיעורים].

הרה"ח ר' שלום מייקוף שליט"א שלוחה 5 [10 שיעורים].

אי"ה בהמשך הלימוד יעלה עוד

ועוד שיעורים על התורה